Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען

(ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע זעה זייט — 9)

היינט 10 זייטען

№ 7 | Łódź, Wtorek, 8 Stycznia 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, ד׳ שבט תרצ״ה | № 7

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

אונטערגעשריבען דער פראנצויזיש־איטאליענישער אפמאך

ר ו י ם, 7 (ספ. טעל.)

היינט 8.50 אווענד איז אין ווענעציגער פא־לאץ אונטערגעשריבען געווארען דער פראנצויזיש־איטאליענישער אפמאך. ס׳האבען אונטערגעשריבען מוסאליני און לאוואל.

ר ו י ם, 7 (ספ. טעל.)

דא איז פערעפענטליכט געווארען א ספעצי־יעלער קאמוניקאט, אין וועלכען ס׳ווערט געזאגט, אז מוסאליני און לאוואל האבען פערענדיגט די פראנצויזיש־איטאליענישע אונטערהאנדלונגען און אונטערגעשריבען אן אפמאך, וואס זעהען נוגע די אינטערעסען פון ביידע מלוכות אין אפריקע און אזיען, וועלכע שטעלען פעסט א געמיינזאמע אנ־שויאונג פון ביידע מלוכות אויף אייראפעאישע ענינים.

די פונקטען פון דער פער־שטענדיגונג

פ א ר י ז, 7 (ספ. טעל.)

„האוואס" איז מודיע, אז די פערשטענדיגונג נעמט ארום פאלגענדע פראגען: 1) א פראטאקאל, וועלכער שטעלט פעסט די געמיינזאמע אנשויאונ־גען פון ביידע רעגירונגען אויף דער אלגעמיינער פאליטיק. דער דאזיגער פראטאקאל וועט ווערען פערעפענטליכט; 2) א ווענדונג פון פראנקרייך און איטאליען צו אלע מליכות, וועלכע געפינען זיך בשכנות מיט עסטרייך וועגען שליסען אן אפמאך נישט צו מישען זיך אין די אינערליכע עסטרייכישע ענינים און צו שיצען איהרע גרעניצען; 3) אנ־אפמאך צווישען פראנקרייך און איטאליען צו שי־צען די אומאפהענגיגקייט פון עסטרייך; 4) קא־לאניאל־אפמאך צווישען פראנקרייך און איטאליען. איטאליען בעקומט ווירטשאפטליכע קאנצעסיעס בנוגע דעם האנדעל מיט אביסיניען און וועט זיך בעטייליגען אין דער עקספלאאטאציע פון דער באהן־ליניע אדיס אבעבא־דזשיבוטי.

א מוראדיגע באהן־קאטאסטראפע צווישען מאסקווא און לענינגראד

מ א ס ק ו ו א, 7 (ספ. טעל.)

אויף דער באהן־ליניע מאסקווא—לענינגראד, צווישען די סטאנציעס טארבינא און וויאלקא, איז פארגעקומען א גרויסע באהן קאטאסטראפע. 2 שנעל צוגען האבען זיך צוזאמענגעשטויסען, איי־ניגע וואגאנעס זענען צושמעטערט געווארען און דריי פערברענט. ס׳ווערט געפיהרט א שטרענגע אויספארשונג, אין די פרעסע איז מודיע, אז די שולדיגע אין דער קאטאסטראפע וועלען שוין איבערמארגן געשטעלט ווערן פארן געריכט.

ב ע ר ל י ן, 7 (ספ. טעל.)

פון מאסקווא איז מען מודיע, אז ס׳זענען ארעסטירט געווארען א רייהע באהן בעאמטע. מ׳האלט, אז די קאטאסטראפע איז א רעזולטאט פון סאבאטאזש.

אפיציעל ווערען נישט אנגעגעבען די צאהל טויטע, ווי מ׳הערט האט מען שוין פון הינטער די חורבות אפוירגענומען 20 טויטע.

קאנסטיטוציע־פראיעקט אין דער סענאט־קאמיסיע

וו א ר ש א, 7 (ספ. טעל.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער סענאט קאמיסיע איז ווייטער דעבאטירט געווארען איבער׳ן פראיעקט צו ענדערען די קאנסטיטוציע.

נאך א לענגערער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען, אז די אויסבעסערונגען, וואס די סענא־טארען ווילען אריינגעבען צום קאנסטיטוציע פראיעקט, דארפען ערלעדיגט ווערען אין משך פון מיטוואכדיגען טאג. די נאהענטסטע זיצונג וועט פארקומען פרייטאג.

פרעזידענט פון דאנציגער סענאט אין ווארשא

וו א ר ש א, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר־רעספאנדענט). נעכטען 9 פ״יה איז קיין ווארשא געקומען צופאהרען דער פארזיצער פון דאנציגער סענאט ד״ר גריינער.

אויף דער באהן־סטאציע איז ער פייערליך בעגריסט געווארען אין נאמען פון מלוכה־פרעזי־דענט, און רעגירונג. עס זענען אויך אנוועזענד גע־ווען דער פינאנץ־מיניסטער זאוואדזקי און אויסערן־מיניסטער בעק.

אין אווענד האט דער פרעמיער איינגעארדענט א באנקעט לכבוד דעם גאסט.

וו א ר ש א, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר־רעספאנדענט) דער פרעזידענט פון דאנציגער סענאט האט אין האטעל „איראפעסקי" אויפגענומען די פרעסע־פארשטעהער, פאר וועלכע ער האט גע־רעדט וועגען דער גוטער עטוויקלונג פון די פויליש־דאנציגער באציהונגען.

וו א ר ש א, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר־רעספאנדענט) 6 אווענד האט מארשאל פילסודסקי אויפגענומען דעם פרעזידענט פון דאנציגער סענאט.

וו א ר ש א, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר־רעספאנדענט) אויפ׳ן באנקעט, וואס דער פרעמיער קאזלאווסקי האט איינגעארדענט פאר דעם פרעזי־דענט פון דאנציגער סענאט, ד״ר גריינער, האט דער פרעמיער קאזלאווסקי געהאלטען א גרויסע רעדע וועגען די פויליש־דאנציגער באציהונגען.

אין דעם ענטפער, האט דער פרעזידענט פון דאנציגער סענאט אויך גערעדט וועגען די זעלבע באציהונגען אין דעם זעלבען פריינדליכען טאן, וואס דער פרעמיער קאזלאווסקי.

פרוי וויצמאן בעטייליגט זיך אין דער וויזא־קאנפערענץ אין ארץ־ישראל

י ר ו ש ל י ם, 7 (יט״א טעלעגראפיש)

ס׳האט זיך געעפענט די קאנפערענץ פון „וויזא". אין דער קאנפערענץ בעטייליגט זיך פרוי וויצמאן.

י ר ו ש ל י ם, (יט״א) אין די בעראטונגען פון דער קאנפערענץ בעטייליגען זיך אויך פרוי רבקה זיעף פון דער הויפט לייטונג פון וויזא.

די וויזא קאנפערענץ בעהאנדעלט א רייהע פראגען פון דער ציוניסטישער פרויען טעטיגקייט ווי אויך די אקטועלע אלגעמיין ציוניסטישע פראבלעמען.

אטענטאט אויפ׳ן פירשט שטארהעמבערג

פ ר א ג, 7 (ספ. טעל.)

פון ווין איז אנגעקומען א ידיעה, אז עהער־נעכטען זאל מען האבען בעשאסען דעם אויטא אין וועלכען עס איז געפאהרען פירשט שטאר־העמבערג.

צאל־הכנסה פון ארץ־ישראל דרייפאכיג געשטיגען

אפיציעלער בעריכט פון צאל אמט אין ארץ ישראל

י ר ו ש ל י ם, 7 (יט״א טעלעגראפיש)

לויט דעם בעריכט פון צאל־אמט, בעטרעפט די הכנסה פון צאל פארן יאהר 1934 א סומע פון 2.927.000 פונט. דריי מאל אזוי פיל ווי אין יאהר 1933.

דאס בעווייזט, אויף וויפיל ס׳איז געשטיגען דער עקספארט.

שטארקע פרעסט

וו א ר ש א, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר־רעספאנדענט) נעכטען זענען אנגעקומען ידיעות פון גאנץ פוילען וועגען שטארקע פרעסט.

אין ווארשא איז אין אווענד באמערקט געווארען 20 גראד פראסט.

אין זאקאפאנע 30 גראד.

אין לאדז האט שפעט אין אווענד די פראסט דערגרייכט 17 גראד.

מ א ס ק ו ו ע, 7 (ספ. טעל.)

אין מאסקווע איז נעכטען באמערקט געווארען 36 גראד פראסט.

אין טשעלאבינסק — 45 גראד.

ל ע מ ב ע ר ג, 7 (טעלעפאניש)

דא האט היינט דערגרייכט דער פראסט 20 גראד. די שטעטישע פאגאטאוועס האט ערטיילט הילף 223 אפגעפרוירענע מענשען.

וועלט־קאנפערענץ פון בית״ר אין קראקא

דעבאטע וועגען צירקולאר 60

ק ר א ק א, 7 (יט״א טעלעפאניש)

אויף דער נעכטיגער אווענד זיצונג פון דער ביתר־קאנפערענץ זענען פארטגעזעצט געווארען די דעבאטען, אויף וועלכע ס׳איז געקומען צום אויסדרוק דער מערבאס פון צירקולאר 60. די רעדנער האבען געוואונדערט פארוואס מ׳האט דעם צירקולאר ארויסגעגעבען און פארוואס מ׳האט איהם צוריקגעצויגען.

זשאבאטינסקי האט ערקלערט, אז דער צירקולאר איז דיקטירט געווארען פון די דא מאלסדיגע בעדינגונגען. פאקטיש, איז דער ציר־קולאר נישט אנולירט, ער וועט אנולירט ווערען דאן, ווען די אגענץ וועט דערפיהלען געוויסע בעדינגונגען.

אויף דער היינטיגער אווענד זיצונג האבען געהאלטען רעפעראטען: א. רעמבאן וועגען אר גאניזאציאנעלע פראגען און ד״ר האפמאן וועגען אידעאלאגישע פראגען.

ק ר א ק א (יט״א) פון בעריכט, וועלכער דער גענעראל־סעקרעטאר פון בית״ר ד״ר קובאצקי האט אפגעגעבען אויף דער ערשטער אווענד־זיצונג פון דער בית״ר קאנפערענץ איז צו זעהען, אז דער בית״ר האט היינט צו טאג אבטיילונגען אין 34 לענדער. זייט דער בעראטונג פון די הויפט קאמענדאנטען פון בית״ר אין 1932 אין וויען זענען צוגעקומען אפטיילונגען אין צוויי צעהנדליג לענדער. דער שלטון בית״ר האט געפיהרט א פער צווייגטע טעטיגקייט, ארויסגעגעבענדיג צאהלרייכע ליטעראַרישע פובליקאציעס און ענטוויקלענדיג א ברייטע טעטיגקייט אין געביט פון פאכליכער אויס־בילדונג.

קאפיטאן האלפערן האט ארגאניזירט אין סטרוקטארען שולען אין קרוב 20 לענדער, צ. אנד. אויך אין פוילען, בעזונדערס ברייט איז אויסגעשטעלט געווארען די „הכשרה הגנית" (זעלבסטשוץ צוגרייטונג). אין איטאליען איז טעטיג א ים־שולע, אין וועלכער עס בעקומען אונטער ריכט 34 שילער.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען מיין הייסגעליבטער מאן, אונזער טייערער פאטער, גרויספאטער און שווער נ״ע

יהושע לערענטאל

אין עלטער פון 55 יאהר.

צו דער לויה, וועלכע קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 8. יאנואר 1935, פינקטליך 12 א זייגער פארמיטאג פון טרויער הויז, נאוואמיעסקא 4, ווערען אלע קרובים און פריינד געבעטען פינקטליך צו קומען, אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד.

די טיפגעטרויערטע הינטערבליבענע

פרוי, קינדער, איינקלעך און איידעמס.

5702

שיף „פאלאניא" בשלום איבערגעקומען

א שטארקער שטורם אויפ'ן ים

צוליב'ן שטורם האט די שיף זיך געשטעלט אין חיפה. — יודיש-מיידעל פון אסטראווע געשטארבן פון שרעק. — ספעציעלע ראדיא-דעפעשע פון לאדזער עמיגראנטען צו זייערע קרובים אין לאדז

אין שייכות מיט אונזער נעכטיגער ידיעה וועגען געשעהעניש אויף דער שיף „פאלאניא", האבען מיר בעקומען פאלגענדע אויספיהרליכע ידיעות:

חיפה, 7 (יט"א טעלעגראפיש)

די שיף „פאלאניא" איז אנגעקומען מיט 939 עמיגראנטען. די שיף האט מיטגעמאכט א שטארקן שטורם אויפן ים. איין פרוי האט צוליב דעם שטורם פון שרעק בעקומען א הארץ-שלאג.

* * *

ירושלים, 7 (יט"א טעלעגראפיש)

די גדיניע-אמעריקא ליניע האט בעקומען פון קאפיטאן פון דער שיף „פאלאניא" פאלגענדע דעפעשע:

בעת'ן שטורם אויפן ים, איז די 32 יאריגע ברכה רעקאנט פון אסטראווע געשטארבען פון א הארץ שלאג. זי איז געפאהרען קיין ארץ ישראל צו איהר חתן.

חיפה, 7 (ספעציעל צום נ. פאלקסבלאט)

זונטאג איז דא אנגעקומען די „פאלאניא" מיט בערך טויזענד פאסאזשירען. דאס רוב פון פוילען, וועלכע האבען פערלאזט קאנסטאנצא מיט וואך דעם 2 יאנואר ביינאכט.

ווי די פאסאזשירען פון דער „פאלאניא" גיבען איבער האבען זיי דאסמאל געהאט א שלעכטע רייזע מחמת די גרויסע שטורמס וואס הערשען שוין זייט עטליכע טעג אויפן שווארצען ים, האבען זיך אויך איבערגעטראגען אויפן מיטעלענדישען ים.

צוליב דעם גרויסען שטורם אויפן ים האבען דאס רוב פאסאזשירען געליטען פון דער ים קראנקהייט, וועלכע האט אנגענומען ביי א טייל פאסאזשירען א ערנסטען כאראקטער און האט זיך ליידער געענדיגט מיט א טויט-פאל פון א יודישער אימיגראנטין קיין א"י.

מחמת דעם וואס ביי די ברעגען פון ים אין יפו הערשט אויך א שטורם-ווינד, האט דער קאפיטאן פון דער „פאלאניא" פעראָרדענט די שיף צו ריכטען אויף חיפה, וואו עס איז פערהאן א מאדערן איינגעריכטעטער פארט און דאס אפשטייגען פון די פאסאזשירען קומט פאר זעהר בעקוועם, ווייל גלייך ביי דער טראנקערטער שיף שטעהען באהן-וואגאנען, וועלכע פיהרען די פאסאזשירען קיין תל אביב און אנדערע ישובים.

* * *

פון די צוויי לאדזער, די ברידער מענדעל וואלף און יאסעל גערשט, וועלכע זענען דעם 2. ד. ח. אפגעפאהרען קיין א"י מיט דער שיף „פאלאניא", איז נעכטען אנגעקומען קיין לאדז א ראדיא דעפעשע פון תל אביב. מענדעל וואלף און יאסעל גערשט מעלדען זייערע עלטערען אויף פעפער-גאס 12 און פרוי פעלא גערשט אויף דרעוונאווסקא 34 אז זיי זענען בשלום אנגעקומען קיין א"י.

בעריכט פון דער מאנדאט-קאמיסיע

אויף דער קומענדיגער פעלקער בונד-סעסיע

גענף, 7 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער סעסיע פון פעלקער-בונד, וואס קומט פאר דעם 11. ה. ח. וועט אויך אפגעגעבען ווערען א בעריכט פון דער מאנדאט-קאמיסיע וועגען ארץ-ישראל.

פלעביסציט אין סאאר-געביט

זיך שוין אנגעהויבען

סאארבריקען, 7 (ספ. טעל.)

דער פלעביסציט אין סאאר געביט האט זיך שוין אנגעהויבען.

היינט האלב 9 פריה האט מען געעפענט די שטים ביורא און די ערשטע בירגער פון סאאר האבען אפגעגעבען זייערע שטימען.

אין דער נעכטיגער אפשטימונג בעטייליגען זיך נאר די פערזאנען, וועלכע פיל וועלען נישט האבען קיין מעגליכקייט צו שטימען אין פאקטישען פלעביסציט טאג — דעם קומענדיגען זונטאג, דאס זענען בעאמטע, פאליציי א. ד. גל

אין די צעטלען פיגורירען 3 פראגען: 1) דער האלטען די איצטיגע רעכטליכע ארדנונג, 2) פעראייניגען מיט דייטשלאנד, 3) פעראייניגען מיט פראנקרייך.

לאדזער נייעס

א גרויסער סקאנדאל

אין א קליינער קאוויארניע

(א) אין דער קאוויארניע פון מענדעל ווייני-בלום (לעגיאנען-גאס 1) זענען נעכטען אריין צוויי פערדעכטיגע מאנספערשוינען אין דער געזעלשאפט פון גאסען-מיידלעך, און געמאכט דארט אזא ווילדען סקאנדאל, אז צום בעלעבאס פון דער קאוויארניע האט מען געמוזט ארויסרופען פאגאטאוויע.

א שרעקליכע איינרעדעניש...

(א) דער 22-יעהריגער ארבייטער וולאדיסלאוו מעטשינסקי (וושעשניענסקא 10) ליידט אויף א נערווען-דערשיטערונג און ער האט זיך איינגערעדט, אז „מען גייט אויף זיין לעבען".

ער איז דעריבער די לעצטע צייט געשלאפען, מיט אנ'אונטערגעלייגטער האק אונטערן קישען.

בעכטען ביינאכט האט ער פלוצים בעקומען א שגעון-אנפאל און זיך געווארפען מיט דער האק אויף זיין ברודער און שוועגערין.

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט איהם געמאכט א בערוהיגונגס-איינשפריצונג, וואס האט דער-ווייל געהאלפען.

קליינע שרפות

(א) נעכטען זענען אויסגעבראכען 2 קליינע שרפות (מחמת איינגעהייצטע אויוועגס) אין די וואוינונגען פון מאיר מייזעל אויף פיראמאוויטשא 8 און פון יחיאל בערלינער אויף זאכארניע 54.

די ארויסגערופענע פייערלעשער האבען די שרפות תיכף איינגעלאשען.

פון די טרעפען ארונטער

(א) אויף זשעראמסקיעגא 75 איז ארונטערגעפאלען פון די טרעפען און זיך שטארק צוקאליעטשעט די 5-יאהריגע לאה האלבערשטאט. פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 8-טען יאנואר 1935

6,48 פליטען, 6.12 גימנאסטיק, 7,07 פליטען, 7.25 פליטען, 7,50 רעקלאמע-קאנצערט, 11,57 צייט סיגנאל, 12,03 ידיעות, 12,05 פרעסע, 12,10 קאנצערט, 12,15 בריף צו קינדער, 1 ידיעות פון טאג. 1,05 קאנצערט, 3,30 עקספארט, 3,35 בערזע, 3,45 קאנצערט, 4.45 פ.ק.א. 5 פליטען, 5,25 שפראכען-קעסטעל, 5.35 געזאנג, 5,50 טעכניש קעסטעל, 6 פליטען, 6,10 רעפערטואר פון די טעאטערן, 6,15 קאנצערט, 6,35 פליטען, 6.45 רעפעראט, 7 געזאנג, 7,20 פעליעטאן, 7,30 פליטען, 7,50 ספארט, 8 מוזיק, פעליעטאן, 8,15 ליטערארישער פעליעטאן, 8,45 אווענד ידיעות, 9 פליטען, 10,30 רעקלאמע קאנצערט, 10.45 פליטען, 11 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,05 טאנץ מוזיק.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	96.00
3 פראצענטיגע	בוראוולאנע		—	46.25
4 „	דאלארובקא		—	53.25
7 „	סטאביליזאציע		(אמ.)	69.00
5 „	ווארשאווער ס.-ב.		1934	61.00
5 „	לאדזער		„	53.00
ענגלישער פונט	—	—	—	25.91
דאלאר אפיצ.	5.27	נישט אפיצ.	—	5.24
גאלד-דאלאר	—	—	—	8.91,50
גאלד-רובל	—	—	—	4.59
דייטשער מארק	—	—	—	1.96

מאגנע-שמערצען

מאגען-דרוקעניש, פערשטאפונג, דארם-פוילעניש ווערען שנעל דורך דעם געברויך פון נאטירליכען ביטערוואסער

Franciszka Józefa

גענוגען איין גלאז אווענדס קורץ פארן שלאפען געהן. פרעגט דאקטוירים. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעטשנעס.

Dr. med.

R.Zalcwasser

כירורג

ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17

נעמט אן פון 1–2 און פון 4–6 נאכמ.

Dr. Zygmunt

Henrykowski

ספעציאל-ארצט פאר וועגערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע האט זיך איבערגעצויגען אויף

פיעטריקאווער 86

טעל. 143-68

נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד. פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.

אויערען, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z.Rakowski

פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוויי-אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולא-טארישעס פון 11-1 און פון 5-8 אוונט.

פיזיקאליש = טעראפישער גאבינעט

ביי „לינת הצדק"

אין מעטיג טעגליך פון 11—1 פארמיטאג און פון 4—6 נאכמ. און געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר-ספעצ.

ערמעסיגטע פרייזען. דיאטערמיע 2 זל. עלעקטרישע בעדער 1.50 זל. סאלוקס 1.50, קווארץ-לאמפען 75 גר. פאר אונבעמיטעלטע הנחה-פרייזן די נאכט-פאגאטאוויע ביי „לינת הצדק" פיהרט איבער קראנקע אין שטאדט און אויסער דער שטאדט.

פאר גאלד, בריליאנטען, בריל... ביזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

Dr. med.

ROZENHAUZ-EDELISTOWA

ספעציאל-ארצט פאר קינדער-קראנקהייטען וואוינט איצט פאלודניאווא 6

טעל. 110-49

נעהמט אן פון 8 – 9 פריה און פון 4– 6 נאכמיטאג.

Dr. med.

Leon Familier

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

שערפיעז 37 (בענעדיקטא) 6.

נעהמט אן פון 5-7 נאכמ.

Dr

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען- און הארץ-קראנקה. וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

צו אלע מיינע געעהרטע קונדען!

דרוקעריי

בראמבערג

לאדז, צעגעלניאנא 8

איז ערעפענט

אלע-ארט דרוק-ארבייט

ווערט שוין אנגענומען

נייעסטע שריפטען

מאדערנע ארנאמענטען

די 1-טע און ביליגסטע קוועלע פון

רעשטען

אויף פאלטענס און אנציגער

פון די בעסטע ביליצער און טאמאשא-ווער סחורות, די מאדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואהל. בעקומט מען נאר ביי

R. Szczęśliwy

לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5

טעל. 156-09

גערענקט. פראנט 2 שטאק.

(Vertical border text, both sides:) גערענקט. פראנט 2 שטאק.

ד"ר מעד.

ד. ראזענצווייג

וואוינט יעצט אויף

72 פילסודסקיעגא 72

(ווסכאדניא) פראנט 2-טען שטאק

טעלעפאן 128-74.

31

AMBULATORJUM ZŁAMAŃ

(צובראכענע קנאכען)

מיט רענטגען-דורכלייכטונג אויפ'ן ארט

לעטשניצע-פרייזען

Dr. J. Lubicz

Południowa 9, tel. 183-17.

בעקאנטמאכונג.

איך מאך בעקאנט די ג. פאבריקאנטען, אז אויף מיין לאגער געפינט זיך שטענדיג

זיידע — **Acetat**

מאט און גלאנץ, קעטע און שוס, געפארבט איינפאך און צווייפאך ווי אויך

„Grege" „Organsin" „Grenadin"

און הויך-פיין ענגליש בוימוואל-גארן

איך עמפפעהל מיך דער געעהרטער קונדשאפט

I. CZERNIK, ŁÓDŹ, Zawadzka 1.

tel. 128-71, 128-75.

די קאטאסטראפאלע נויט־לאגע פון פוילישע יודענטום

פערזאמלונג פון פארשטעהער פון יודישע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, כלל־טוער, יודישער פרעסע, געווידמעט די נויטען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען

ווארשא (יט"א). אין לאקאל פון „בני־ברית" אין ווארשא איז פארגעקומען א פערזאמלונג געדופען דורך די ה"ה פראפ. מ. שאר, פרעזעס פון יודישען קאלא ד"ר טהאן, סענאטאר שערעשעווסקי, ג. סענאטאר הרב רובינשטיין און ד"ר גרשון לעווין. וועגען דער נויט פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען. צו דער פערזאמלונג זענען געקומען 35 פערזאן, פארשטעהער פון יודישע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, כלל־טוער און פארשטעהער פון דער פרעסע.

דער פארזיץ האט געפיהרט

פראפ. מ. שאר

וועלכער קלערט אויף די סיבות, וואס האבען בעוואויגען די איניציאטארען צונויפצורופען די בעראטונג. די בעראטונג איז א ברענענדיגע נויטווענדיגקייט.

די יודישע בעפעלקערונג אין פוילען, געפינט זיך אויפ'ן ראנד פון א קאטאסטראפע. מיט אייגענע מיטלען פון פוילישען יודענטום איז צוליב דער גרויסער ליינער פערארימונג נישט מעגליך צו בריינגען די נויטיגע הילף. מיר זענען דעריבער געצוואונגען צו אפעלירען נאך הילף צום גאנצען וועלט־יודענטום. די בעראטונג איז דרינגענד אויך צוליב דער קאנפערענץ פון די פארשטעהער פון דזשאינט און פון ענגלישען יודענטום. וואס קומט איצט פאר אין אמעריקע, געווידמעט די פראגען פון א גרויסער הילפס־אקציע פארן יודענטום. מיר מוזען ביי דער געלעגענהייט אויסדריקען אונזער גרויסע אנערקענונג די אויסלענדישע יודען, פאר זייער גרויסצוגיגער הילף, וואס איז דורך זיי געלייסטעט געווארען פארן פוילישען יודענטום. עס ווערט דאן פארגעלעזען א בריף פון ד"ר טהאן, געשריבען צו סענאטאר שערעשעווסקין מיט אנטשולדיגונג, דאס צוליב שוואכע געזונדצושטאנד קען ער נישט זיין אנוועזענד. ד"ר טהאן שרייבט צ.ו. אנד.:

אבוואהל איך געפין נישט פאר נויטיג אונטער־צושטרייכען און צו פערזיכערען, דאס איך סאלידא־רידיר זיך גענצליך מיט דער אקציע, וואס איז שוין אויך אונטערגענומען געווארען, טו איך דאס דאך, אונטערשטרייכענדיג מיט דעם גאנצען באכדרוק, אז די נויט פון די יודען אין פוילען האט שוין דערגרייכט צו א מדרגה, דאס דער דאזיגער פראבלעם מוז זיין געווידמעט די אויפמערקזאמקייט פון גאנצען וועלט־יודענטום. מען טאר נישט איבערלאזען א קבוץ פון קרוב 3 און א האלב מיליאן מענשען אהן הילף און רעטונג אין א מאמענט, ווען דער דאזיגער קבוץ געפינט זיך פאקטיש און ווארטער־ליך אויפ'ן ראנד פון אפגרונט. אין די לעצטע יאה־רען איז דער דאזיגער אפשניט פון יודישער זעלבסט שוץ לייזער געווען זעהר פערנאכלעסיגט. עס איז שוין די בעסטע צייט, דאס די יודישע קבוצים, וועלכע קענען נאך העלפען און ראטעווען, זאלען צו דעם קאנצענטרירען זייער אויפמערקזאמקייט".

ענטשולדיגונגס־בריף צוליב נישט קומען צו דער בעראטונג האבען אויך צוגעשיקט דעפ. ד"ר ראטענשטרייך און ד"ר לעווין.

א גרויסע רעדע האלט דאן

הרב רובינשטיין

וועלכער ווייזט אן, אז אין פערגאנגענעם יאהר האט מען פאר די יודען אין איראפא אליין געזאמעלט אין אמעריקא אנדערע האלבען מיליאן דאלאר. פון דעם האבען די צענטראלע אינסטיטוציעס אין פוילען בעקומען בלויז 78 טויזענד דאלאר, וואס דאס מאכט אויס קרוב 5 פראצענט.

דאס איבעריגע געלט איז מיט קליינע אויס־נאהמען פאר אנדערע לענדער געגעבען געווארען פאר דייטשלאנד דורך דעם הויך־קאמיסאר און די־רעקטאר אין ענגלאנד איז געזאמעלט געווארען 300 טויזענד פונט און דאס געלד איז אינגאנצען גע־גאנגען פאר דייטשלאנד.

עס איז פורכטבאר און טראגיש צו רעדען וועגען דער בעטיילונג פון דער הילף צווישען די יודען אין פערשידענע לענדער. אלע לענדער גע־פינען זיך אין א שרעקליכער נויט. בעזונדערס טראגיש איז צו רעדען וועגען דער פערטיילונג צווישען אנדערע יודען און דייטשע יודען, וועלכע האבען זיך אליין אויסגעצייכענט מיט ברייטהארציגקייט. און וועלכע זענען מיט אמאל ארעפגעפאלען מאגרא רמה לבירא עמיקתא, אויף איינע פון די לעצטע זיצונגען זענען אויסגעהערט געווארען בעריכטען פון יודישע פערטרעטער פון פערשידענע לענדער. דאס בילד איז געווען שרעקענס־פיל. מיר האבען געהאט דעם איינדרוק, אז עס זענען זיך צוזאמענגעקומען ברידער פון איין משפחה, איינער אומגליק־ליכער פון צווייטען, איינער קראנקער און ארימער פון צווייטען, עס איז אין דער אומגליקליכער משפחה באר פערבליבען א פאר ברידער, פון וועלכע מען דערווארט הילף און שוץ פאר די ארימע און אומגליקליכע.

ווען מען רעדט וועגען א בעסערער פערטיילונג פון דער דערמאנטער הילף, האבען מיר דאס טראגישע געפיהל, אזוי ווי די ברידער פון דער אומגליקליכער משפחה אמפערען זיך וועגען א גערעכטערער פערטיילונג פון ברעקלעך, וואס קומען פון טיש פונ'ם רייכערען ברודער.

טראץ דעם דאזיגען טראגישען געפיהל, וואס מיר האבען דערביי, מוזען מיר דאך שרייען צו דער וועלט, אז דער רויך פון דער שרעקליכער שרפה פון יודען אין דייטשלאנד טאר נישט פער־שטעלען פאר די אויגען פון אונזערע גליקליכערע ברידער פון אויסלאנד. דאס שרעקליכע בילד פון דער ווירטשאפטליכער רואין, וואס דערגרייכט ביז מאטעריעלען און פיזישען אונטערגאנג פון 3 מיט א האלבען מיליאן יודען אין פוילען.

דאס אומגליק פון די דייטשע יודען איז נישט גאר זייער אומגליק, נאר אויך דאס אומגליק פון אלע יודען אין דער וועלט. דאס איז איינע פון די שרעקליכסטע אומגליקען אין דער יודישער גע־שיכטע. אבער דאס דאזיגע אומגליק קאן מען נישט גוט מאכען מיט געלד. דאגעגען דאס אומגליק פון די פוילישע יודען, אונגעהויערער פערארימונג ביי וועלכער מיט הונדערט זל. הלוואות פון א גמילות־חסדים קאסע קאן מען ראטעווען די עקזיסטענץ פון א פאמיליע און בעשפייזען, בעקליידען ארימע קינ־דער, קאן מען ראטעווען טויזענטער און טויזענ־טער פון געשייטערטע עקזיסטענצען און פון פער־וואהרלאזטע קינדער. אין לאנדאן האט מען מיר געבעטען שילדערען דעם ווירטשאפטליכען מצב פון די פוילישע יודען, איך האב זיי געענטפערט מיט'ן לשון פון אונזערע חכמים: ווען אלע ימים [illegible] געווען טינט, אלע וועלדער וואלטען געווען פעדערס, אלע הימלען וואלטען געווען פאפיר, אלע מענשען וואלטען געווען שרייבער, וואלט מען דעם לעהרען רוים נישט געקאנט בעשרייבען. דעם לעהרען רוים און דעם פערנעהם פון דער עקאנאמישער לאגע פון יודען אין פוילען איז אוממעגליך צום בעשרייבען און צו שילדערען.

יעדער שטאט איז א בעזונדערער חורבן און יעדע משפחה איז א בעזונדערע טראגעדיע. א מענש, וואס איז עטליכע יאהר נישט געווען אין א שטאט און קעהרט זיך צו איהר צוריק און געפינט אזוי פיל יודישע הייזער, וועלכע האבען אזוי גוט געלעבט. און איצט זיי האבען געלעבט צעהנדליגער, הונדערטער אנדערע. וועלכע זענען גענצליך חרוב געווארען, דאכט זיך זיי, אז מען דארף מאכען די ברכה פון הרואה בתי ישראל בחורבנן.

די עקאנאמישע טראגעדיע פון יודען איז א טייל פונ'ם אלגעמיינעם קריזיס, פון וועלכען ספע־ציעל די יודישע בעפעלקערונג ווערט רואינירט.

אונזערע אינסטיטוציעס פאר קליין־קרעדיט, קינדער־פערזארגונג און קינדער־דערציהונג, גע־זונדהייטס־וועזען זענען אויפ'ן ראנד פון אונטער־גאנג. דער עקאנאמישער חורבן ברענגט אויך מיט א גייסטיגען חורבן. יודען האבען זיך אין זייער געשיכטע אין די שרעקליכסטע צייטען אויסגעצייכענט דערמיט, וואס זיי האבען אהן צוואנג בעזארגט אין משך פון 2 טויזענט יאהר אלגעמיינע בילדונג און גייסטיגע דערציהונג.

די פראגע פון שולען איז נישט בלויז א פראגע פון גייסטיגע דערציהונג, עס איז אויך אן עקאנאמישע פראגע פון דער ווירטשאפטליכער עק־זיסטענץ פון נייעם דור. דען אהן עלעמענטארע בילדונג וועט דאך נישט קאנען אויסקומען קיין האנדווערקער און באלד אויך נישט קיין הענדלער.

אויב דער איצטיגער דור איז ווירטשאפטליך רואינירט און ענטוואורצעלט, ווייל ער האט אנגע־וואוירען די עקאנאמישע פאזיציעס, וועלכע ער האט געהאט, שטעהט דער נייער דור נאך פאר א גרע־סערען אומגליק, ווייל דאס האנדווערק און האנ־דעל וועלען מעהר נישט זיין פריי און צוגענגליך פאר אלעמען און וועט זיין ארומגעצוימט מיט א גאנץ פון סיגים און גדרים. מיר מוזען זיך פער־טראכטען אויפ'ן נייעם שרעקליכען חלל, וועלכער עפענט זיך פארן נייעם דור, טראכטען נישט נאר אויף יעצט, נאר אויך אויף דער צוקונפט. דער־פאר מוזען מיר זעהען פון די געזאמעלטע מיטלען אויסהאלטען דאס עקזיסטירענדיגע שול־וועזען און עפענען נייע פראפעסיאנעלע שולען.

מיר מוזען זיך ווענדען מיט אן אפעל צום וועלט־יודענטום, אז די רואין פון די 3 מיט א האלבען מיליאן פוילישע יודען, וועלכע מאכען אויס א גרויסען טייל פון יודישען פאלק, און פון וועל־כע עס שטראהלט נאך דער יודישער גייסט, זאל נישט ארויסרופען ווייניגער מיטגעפיהל, ווי דאס אומגליק פון דייטשען און רוסישען יודענטום. מען מוז רופען צו אן אלארם, אז מען זאל וואס גיכער ראטעווען אין פוילען דאס, וואס לאזט זיך נאך ראטעווען. מיר האבען צו לאנג געשוויגען, מיר זענען אבער זיכער, אז אונזער געשריי וועט דער־הערט ווערען.

ווען מיר רופען צו הילף, דארפען מיר זיך נישט פיהלען ווי שנארער, וואס שטרעקען אויס די האנד צו די רייכערע יודען. ברידער, די לעצ־טע געשעהענישען אין דער געשיכטע פון יודען, האבען נאך אמאל בעוויזען, אז אונזער פאלק האט איין גורל אין אלע לענדער, און עס זענען נישטא קיין גרעניצען, וואס זאלען דאס שיקזאל פון פאלען אפטיילען. דא זענען נישטא קיין קבצנים און נד־בנים. דא זענען דא שותפים, וועלכע מוזען זיך אין פערשידענע צייטען און גורל־וואנדלונגען איינעם דעם אנדערען אסעקורירען, פון אונזערע ליידען.

סענ. רפאל שערעשעווסקי

שטעלט זיך אפ אין זיין רעדע הויפטזעכליך אויף דער לאגע אין די אינסטיטוציעס פון קינדער־שוץ און גמילות־חסדים־קאסע. בנוגע די ערשטע זאגט סענ. שערעשעווסקי אז די לאגע א קאטאסטרא־פאלע. אין די אנדערע ווערט די לאגע שווערער, צוליב דעם מאנגעל אין געלד, וועלכעס בעשרענקט די מעגליכקייט פון אויסברייטערונג, וואס אין צוליב דעם אונגעהויערער נויטווענדיגקייט. מיר זע־נען דעריבער געצוואונגען זיך צו ווענדען נאך מיטלען קיין אויסלאנד. דער רעדנער שטעלט פעסט, אז אין אויסלאנד זענען די מיטלען פערהאנגען, א־בער זיי דערגרייכען נישט צו אונז. דאס, וואס דאס פוילישע יודענטום טוט פאר די דאזיגע אנשטאל־טען שטייגט איבער זיינע מעגליכקייטען. עס איז צו בעדויערן די מסירות־נפש'דיגער איבערגע־בענהייט צו די אנשטאלטען מצד די טוער אויף די ערטער, זיי טוען אלץ, כדי נישט צו לאזען פאל־לען די אינסטיטוציעס. אבער מיר שטעהען פאר א צוזאמענברוך.

מיר האבען דאס מאראלישע רעכט צו פאר־דערען פון „דזשאינט" און אנדערע אונז צו העלפען, ווייל די אינסטיטוציעס האבען דאך זיי געשאפען.

בנוגע די גמילות־חסדים־קאסעס, זאגט סענ. שערעשעווסקי, מוז געזאגט ווערען. די אנדערע מוזען דערהויבען ווערען צו א העכערען ניווא. ער ווייזט אן אויף דער קאלאסאלער בעדייטונג פון די קאסעס, הויפטזעכליך אויף דער פראווינץ. אין דער פראווינץ האלטען זיך אויס גאנצע פאמיליעס פאר 1 גילדען טעגליך. מיר קאנען די דאזיגע דורך קליינע הלוואות זעהר א סך העלפען און פשוט זיי ראטעווען פון אונטערגאנג. 700.000 נפשות גע־ניסט פון די דאזיגע קאסעס.

די קאסעס האבען זייער צענטראלע (צ.ק.כ.), וועלכע רעפרעזענטירט זיי פאר דער מלוכה־מאכט, זעלבסטפערוואלטונגען און פארן „דזשאינט". עס איז אויסגעארבייט געווארען א גרויסער פלאן צו פערשטארקען די קאסעס. מיר ווילען פאר זיי בע־קומען ביז 5 מיליאן גילדען. דער פראיעקט האלט ביים פערווירקליכט ווערען. מיר פיהרען פערהאנד־לונגען מיט די דעצידירענדע פאקטארען. צוליב דעם פערטרויען, וואס מען האט צו די קאסעס, גלויבען מיר איז דער ערפאלג. דער בעווייז פון פער־טרויען צו אונז איז פון איין זייט די הלוואה פון א האלבען מיליאן גילדען פון „באנק גאספאדאר־סטווא קראיאווגא" און פון דער צווייטער זייט דאס איינ'ם היי — יאהריגען בודזשעט פון דער רע־גירונג איז פערהאן א פאזיציע פאר די קאסעס אויף 100 טויזענד זל. די קאסעס מוזען אבער בע־קומען מיטלען אויך פון אנדערע קוועלען.

דעפ. וו. ווישליצקי

האלט א לענגערע רעדע וועגען דער לאגע, וואס האט זיך געשאפען אין דער יודישער „קאאפערא־טיווער בעוועגונג אין פוילען. ער ווענדעט אן א שארפע קריטיק געגען דעם „פונדיישאן", וועלכער האט לויט זיין מיינונג געבראכט צו דער שווערער לאגע, אין וועלכער עס געפינען זיך די יודישע קאאפעראטיוען אין פוילען. און וועלכע האבען גע־שפילט א קאלאסאלע ראלע אין דער ווירטשאפט־ליכער סטרוקטור פון פוילישען יודענטום. די סיבה פון דער שלעכטער לאגע זעהט דער רעדנער אין דעם, וואס צווישען די געבער פון געלד — די פוי־לישע לאנדמאנשאפטען אין אויסלאנד — און די בעהמער די יודען אין פוילען — איז געשטאנען א ביורא פון ביוראקראטען, וועלכע האבען נישט גע־וואלט פערשטעהן די לאגע פון די יודען. מען האט איינקאסירט געלד פון די קאאפעראטיוען מיטן כוח פון סעקוועסטראטארען, וועלכע האבען אגב אפגעקאסט 90 פאר 100 איינקאסירטע גילדען. צו־ליב דער פאליטיק פון פונדיישאן איז פערמאכט געווארען דער צענטראלער קאאפעראטיווער באנק אין ווארשא. דער פונדיישאן האלט אין פ. ק. א. 1.800.000 גילדען אויף פראצענטער, פון וועלכע עס ווערט אויסגעהאלטען דאס ביורא. דאס זאל הייסען, אז דער פונדיישאן האלט אויס דאס פוי־לישע יודענטום.

מיר מוזען דירעקט רעדען צו די, וואס גיבען געלד. מיר האבען גוטע פלענער, בעסערע ווי זיי האבען, אבער שיקען סעקוועסטראטארען צו יודישע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס איז אומדערלאזבאר.

ה' י. גיטערמאן בעהמט א ווארט צו אן אויפ־קלערונג, און זאגט, אז אין דער עצם דעבאטע וועט ער זיך נישט בעטייליגען, אבער בנוגע די פאר־וואורפען, וואס זענען געמאכט געווארען דער טע־טיגקייט פון „פונדיישאן" און „דזשאינט" וואלטען געדארפט קומען אויפקלערונגען מצד ביידע דער מאהנטע אינסטיטוציעס. ער אבער קאן נאר רע־דען וועגען עניינים, וואס האבען א שייכות צו דער טעטיגקייט פון „דזשאינט" אין פוילען.

ה' גיטערמאן

שטעלט פעסט, אז דער „דזשאינט" פיהרט זיין אר־בייט אין פוילען דורך פערשידענע אינסטיטוציעס, ווי „צענטאס", „טאז" און טיילווייז דורכ'ן צ.ב.ק., וועלכע ווערען רעפרעזענטירט דורך געוועהלטע דורך דער יודישער געזעלשאפט־פארשטעהער.

עס רעדען נאך די ה"ה: ניישטאט, פראפ. באר־לאבאן, רעד. וואלקאוויטש, הלל צייטלין, ד"ר גאט־ליב, סענ. קערנער און י. מ. לעווין.

צום סוף איז איינשטימיג אנגענומען געווא־רען די פאלגענדע רעזאלוציע:

די פערזאמלונג פון געזעלשאפטליכע טוער און פארשטעהער פון ארגאניזאציעס, וועלכע איז גע־רופען געווארען דורך די ה"ה: ד"ר טהאן, פראפ. שאר, סענ. שערעשעווסקי, הרב רובינשטיין און ד"ר לעווין, וועגען דער לאגע פון די פוילישע יו־דען אין צוזאמענהאנג מיט דער פראגע וועגען הילף פון אויסלענדישען יודענטום שטעלט פעסט פאלגענדעס:

1. דאס פוילישע יודענטום געפינט זיך אין א מוראדיג שווערע עקאנאמישע לאגע, וואס דראהט מיט פיזישער אונטערגאנג און לעבט איבער איי־נע פון די שווערסטע עפאכען אין פערלויף פון איהר גאנצע געשיכטע.

2. דאס פוילישע יודענטום איז געצוואונגען מעהר ווי אין די פריהערדיגע יאהרען זיך צו ווענ־דען נאך ברודערליכער הילף פון דעם אויסלענדישען יודענטום, וואס וועט דינען אלס א סטימול צו ער־וועקען און אנצוגייען די אייגענע קרעפטען.

3. די הילף, וועלכע איז ערטיילט געווארען דעם פוילישען יודענטום די לעצטע יאהרען פון די סומען, וואס זענען געזאמעלט געווארען אין אויסלאנד געפינט זיך נישט אין דער קלענסטער פערהעלטניש נישט נאר צו דער לאגע פון די פוי־לישע יודען, נאר אפילו אויך נישט צו די סומען, וועלכע זענען געזאמעלט געווארען דורך דעם דזשאינט פאר דער הילפס־ארבייט אין איראפא.

4. די פערשידענע סאציאלע ווי.פט־פארמען, וואס זענען זיינער צייט געגרינדעט געווארען דורך דער גרויסצוגיגער טעטיגקייט פון „דזשאינט", גע־פינען זיך אויפ'ן ראנד פון אונטערגאנג. די יתומים פערזארגונג, פראפעסיאנעלע שולען, ערציהונגס־אנ־שטאלטען, די גאנצע טעטיגקייט פון געזונדהייטס שוץ קענען איצט צוליב דער גרויסער פעראימער־רונג פון דער ארטיגער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען נישט אויסגעהאלטען ווערען אהן זייטיגער שטיצע.

5. מיט גרויס בעדויערן שטעלען מיר פעסט, אז ביי די געוואלדיגע לייסטונגען פון די ג"ח־קאסעס אין דער ריכטונג פון אויפהאלטען צעהנדליגער טויזענטער עקזיסטענצען, האט דער „דזשאינט" די לעצטע יאהרען נישט ערטיילט פאר זיי כמעט קיין שום הילף.

6. צוליב דעם איבענדערמאהנטע בעשליסט די פערזאמלונג צו ווענדען זיך צום אויסלענדישען יודענטום מיט דער ביטע וועגען ערטיילען ברידער־ליכע הילף פאר דעם רואינירטען פוילישען יודענ־טום, כדי צו פעסטיגען זיינע עקאנאמישע פאָ־זיציעס אין דער מאס און אין דער פראפארץ. וואס עס פאדערט די 3 מיט א האלב מיליאניגער יודי־שער קבוץ פון פוילען.

הילף פאר די יודען אין פוילען

אנ'אפעל צו דער פוילישער רעגירונג וועגען דער נויט ביי די יודען אין פוילען

רעזאלוציעס אויף דער קאנפערענץ פון דער פעדעראציע פון די פוילישע יודען אין אמעריקא

ניו־יארק, 7 (יט"א טעלעגראפיש) ס'איז געענדיגט געווארען די קאנפערענץ פון דער פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקא וועגען דער [illegible] פס־אקציע פאר די יודען אין פוילען צו דער קאנפערענץ זענען געקומען 400 דעלעגאטען. ס'זענען אנגענומען געווארען א רייהע רעזאלוציעס. צוו. אנד. צו עפענען א זאמעל־אקציע פאר די פוילישע יודען און אנ'אפעל צו דער פוילישער רעגירונג, צו לינדערען די נויט און אימ־קייט ביי די יודען אין פוילען.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל־ארצט פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג
און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענד.
זונטאג פון 1–9 פארמיטאג.

לאָדזש 8 יאַנואַר 1935

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדזש 8 יאַנואַר 1935

נאָך אַ שׂרפה ווערט מען רייך

די פערפלייצונג אין ארץ־ישראל

פון ארץ ישראל האָבען מיר בעקומען אַ טרויעריגע ניי־יאָהר־מתנה: די בשורה וועגען דעם גרויסען מבול, וואָס איז דאָרט פאָרגעקומען.

ס׳זעהט אויס, אַז די אָפיציעלע יודישע אַגענטור (פּאַלקאָר) האָט בפירוש באַגאַטעליזירט דעם פערנעם פונ׳ם אומגליק און איהם געשילדערט אַזוי קאָנדענסירט, אַז דער מבול האָט שיער געקריגען אַ פנים פון אַ גשם־ברכה...

פּריוואַטע ידיעות פון לאָנדאָן דערציילען אָבער אָט־וואָס:

שבת פריה איז געווען דער 4־טער טאָג פון כסדרדיגען רעגען, וואָס איז געפאַלען אין ארץ־ישראל.

אַרום האַלבען טאָג האָט אין דער לענג פון ים־ברעג אָנגעהויבען ווילדעווען אַ שרעקליכער שטורם, בעגלייט פון דונערן און בליצען. ס׳האָבען זיך אָפּגעריסען וואָלקענס.

דער שטורם האָט גורם געווען אַ געוואַלדיגען חורבן אין יפו און חיפה. די געגענט פון די קאָלאָניעס בתניה און עמק חיפה (וואַדי האוואַריט) שטייען פולשטענדיג אונטער׳ן וואַסער. די פּרדסים אין יענעם געגענט זענען געוואָרען פערפלייצט, די קאָלאָניעס זענען פולשטענדיג אָפּגעריסען געוואָרען פון דער וועלט, די זענען געבליבען אָהן עלעקטריע און אָהן וואַסער צום טרינקען. די וועגען און בריקען זענען פערניכטעט געוואָרען.

אין חיפה האָט דער שטורם אַראָפּגעטראָגען דעכער פון הייזער און פערטראָגען ווייט. די פערפלייצונג אין חיפה איז געווען אַזוי שטאַרק, אַז אַ סך שטאָט־טיילען זענען געבליבען פולשטענדיג אונטער׳ן וואַסער. ערטערווייז האָט די וואַסער דאָרט דערגרייכט ביז די העכסטע שטאָקען, איבערטראָגענדיג די מעבעל און שטוב־ווירטשאַפט. טויזענטער מענשען געפינען זיך אָהן אַ דאַך איבער׳ן קאָפּ.

אין תל־אביב האָט אויך די פערפלייצונג געמאַכט אַ גרויסען חורבן, אַ סך הייזער זענען פערגאָסען געוואָרען. ס׳רוב זענען פערפלייצט געוואָרען די הייזער אַרום ים, אויף די גאַסען יונה הנביא, רחוב הירקון, אליעזר בן יהודה, גאולה, אַ טייל פון רחוב הרצל און דער תימנישער קוואַרטאַל.

די באַהן־ליניע וואָס פיהרט קיין מצרים איז איבערגעריסען געוואָרען. די גאַנצע באַהן און אויטאָבוס־בעוועגונג איז אָפּגעשטעלט געוואָרען.

קיין ירושלים זענען אָנגעקומען אַלאַרמירענדע ידיעות וועגען מענשליכע קרבנות אין עמק־חיפה. ס׳איז שוין בעוואוסט, אַז מיט די כוואַליעס זענען מיטגעריסען געוואָרען עטליכע גאַנצע אַראַבישע משפחות, ווי אויך אַ יונגער יודישער שומר, וואָס האָט געהאַלטען וואַך ביי אַ מאַגאַזין אין חיפה.

די צאָהל פון די הערטרונקענע איז דערוויילע שווער פעסטצושטעלען צוליב דעם, וואָס די טעלעגראַפישע און טעלעפאָנישע פערבינדונג מיט די קאָלאָניעס, וואָס ליגען נאָהענט פון ים־ברעג, איז נאָך אַלץ איבערגעריסען.

אויפ׳ן אָרט פון דער שרעקליכער פערפלייצונג איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אַן אָפּטיילונג ענגלישע סאָפּערען, וועלכע בויען טאַמעס, כדי אָפּצוציהען די וואַסער אין ים אַריין.

אין תל־אביב און ירושלים זענען מאָביליזירט געוואָרען הונדערטער יונגע מענשען, וועלכע זענען אַ בערגעשיקט געוואָרען אין די סכנה׳דיגע געגענטען.

* * *

די דאָזיגע מוראדיגע פּלאָג איז אַ „מכה שלא כתובה בתורה", וואו ס׳ווערט אָפּט געסטראַשעט באַר מיט׳ן איינהאַלטען דעם רעגען, אָבער נישט מיט פערפלייצונג, ס׳ווערט דורכ׳ן נביא יואל געשילדערט אַ גערדיכטע פאַרבען אַ שרעקליכע הישעריקד מגפה, וואָס איז אַמאָל געקומען אויף דער יודישער לאַנד; אָבער וועגען אַ מבול אין ארץ ישראל האָבען מיר זיך נישט פאַרגעשטעלט...

און איצט האָבען מיר עס דערלעבט.

מ׳זאָגט, אַז אויך די איצטיגע פערפלייצונג, ווי דער אַמאָליגער בח׳ס מבול, איז געקומען פאַר אונזערע זינד. דעם מאָל בעשולדיגט מען די ענגלישע מאַכט, וואָס האָט נישט בעזאָרגט די לאַנד קעגען די מעגליכקייטען פון אַ פערפלייצונג, האָט נישט געהאַלטען אין דער געהעריגער אָרדנונג די וועגען און שאָסעען יכדומה.

מילא, וועגען דעם וועט מסתם זיין אַן אויספאָרשונג און די זינדיגע וועלען מוזען תשובה טון און אָננעמען מיטלען, אַז להבא זאָל זיך אַזאַ אומגליק נישט איבערחזרן און אַ וואָלקען־בראָך זאָל נישט האָבען אַזוינע שרעקליכע רעזולטאַטען.

אָבער די גנאָטד, וואָס איז שוין געקומען, וועט דורכדעם נישט געהיילט ווערען — היילען מוזען מיר זיך אַליין.

ארץ ישראל, ווייסען מיר, איז אַ לאַנד פון וואוילשטאַנד; אָבער דאָס בעטייט בלויז צוויי מאָמענטען, אַז ראשית זענען דאָרטען פעראַן אַ סך גבירים און פערמעגליכע און שניה געפינט זיך דאָס לאַנד בכלל אין צושטאַנד פון פונאַנדערבוי און אויפשטייג.

גלייכצייטיג זענען אָבער אין לאַנד פעראַן טויזענטער, און דווקא די סימפּאַטישסטע פּיאָנערישע עלעמענטען, וואָס מיר זענען מחויב צו האַלטען אויף זיי אַן אויג און העלפען זיי אין זייער דראַנג און שטרעמונג צו זעלבסטשטענדיגען פּראָדוקטיווען לעבען. און בעזונדערס זענען יודען פון דער גאַנצער וועלט ענג פערבונדען מיט׳ן פּראָצעס פון פונאַנדערבוי, און וועלכען דער וואוילשטאַנד דריקט זיך אויס.

און יעצט רייכסטע לאַנד זענען פעראַן בויסטע ... וואָס פּ לען ווי אַ משא אויפ׳ן צ ... און ס׳פאַלט קיינעם נישט איין צו פּראָטעסטירען ווייטע קיבוצים מיט זייער אויסהאַלט. ארץ־ישראל אָבער איז אַ לאַנד, אַ קינד, אַ לאַנד, וואָס ווערט געבויט דורך אונז און פאַר אונז און דעריבער מוז דער דאָרטיגער אומגליק דערוועקען ביי אונז דעם וואַרעמסטען אָפּקלאַנג.

אָבער נישט קיין ענטוישונג און קיין ענטמוטיגונג. זאָגט דאָך שוין אַן אַלט ווערטעל, אַז נאָך אַ שׂרפה ווערט מען רייך — דאָס זעלביגע מסתם נאָך אַ מבול. דאָס חרובע וועט, אַזוי אָדער אַנדערש, מוזען ווידער אויפגעבויט ווערען, וועט זיין אַרבייט און פערדינסט און ס׳וועט מוזען פערשטאַרקט ווערען די עליה.

אַלעפאַלס איז עס געווען די לעצטע קללה פונ׳ם פערגאַנגענעם בירגערליכען יאָהר; זאָל שוין קומען אַ יאָהר מיט ברכות, און די קללה גופא זאָל אויך פערוואַנדעלט ווערען אין אַ ברכה!

פּ. ס.

דער קינפטיגער קריג

וועט נישט זיין אַזוי שרעקליך...

די אַמעריקאַנישע אַקאַדעמיע פאַר פּאָליטישע און סאָציאַלע וויסענשאַפטען האָט אַרויסגעגעבען אַ בוך פון צוויי ספּעציאַליסטען וועגען קומענדיגען קריג: איין מחבר איז דער מיטגליד פון אַמעריקאַנער קריגס־ראַט סנאַמעל, דער צווייטער איז דער סעקרעטאַר פון די פאַראייניגטע אַמעריקאַנער וויסענשאַפטליכע געזעלשאַפטען אירווין. דאָס בוך איז זעהר אָפּטימיסטיש, אין היפּוך צו אַלע אַנדערע ביכער פון אַנדערע מחברים, וואָס שרייבען וועגען קינפטיגען קריג.

סנאַמעל און אירווינג האַלטען, אַז די מורא פון דער מענשהייט פאַר דעם קינפטיגען קריג און זיינע שרעקען זענען אין אַ געוויסער מאָס איבערגעטריבען. די קריגס־וויסענשאַפט און טעכניק ענטוויקלען זיך זעהר פּאַמעליך, ווייל יעדעס נייע טעכנישע קריגס־מיטעל קאָן ערשט ענטגילטיג אויסגעאַרבייט ווערען אין דער צייט פון מלחמה גופא. קיין שום עקספּערימענטען אויף דעם געביט קאָנען נישט פערטרעטען די לעבעדיגע ערפאַהרונג. פערקעהרט, אויב מ׳זאָל איינפיהרען אין דער פּראַקטיק פון קריג אַ מיליטער־מיטעל, וואָס איז נאָך ווייניג אויסגעפּרובט, דאַן קאָן עס ברענגען מעהר שאַדען ווי נוצען.

אָט פאַרוואָס ס׳איז נישטאָ קיין גרונד מורא צו האָבען. אַז אין נאָהענטסטען קריג וועט מען אָנהויבען אָנווענדען אַ. ג. „טויט־שטראַהלען", ד. ה. גאַזען מיט נאָך אומבעקאַנטע אייגענשאַפטען און אַנדערע געהיימנישפולע ערפינדונגען. דאָס אַלץ זענען לויט דער מיינונג פון די מחברים זאַכען, מיט וועלכע מ׳קאָן שרעקען בלויז קינדער, קיין רעאַלע אויסזיכטען האָבען זיי נישט.

סנאַמעל און אירווין האַלטען פאַר שטאַרק איבערטריבען אויך די בעדייטונג, וועלכע מ׳שרייבט צו דער קומענדיגער באָמבאַרדירונג פון פרידליכע צענטערען. די מחברים בערופען זיך אויף דער מיינונג פון גענעראַל בישאָפּ, וואָס איז אַרויסגעזאָגט געוואָרען אין „ניו־יאָרק טיימס". אַז אַן עסקאַדריליע פון אַעראָפּלאַנען, וואָס וואַרפט אַראָפּ אויף אַ פרידליכער שטאָט באָמבעס מיט גיפטיגע גאַזען און מיט אָנצינדונגס־מאַטעריאַלען, קאָן ברענגען בלויז אַ בעגרעניצטען שאָדען.

די דאָזיגע אַעראָפּלאַנען — דאָס זענען אַזוי צו זאָגען לופט־קאַוואַלעריע, שרייבען סנאַמעל און אירווין, און דער עפעקט, וועלכען זיי רופען אַרויס, איז דער עיקר אַ מאָראַלישער. געפעהרליך זענען נישט בלויז די שׂרפות און די גאַז־פערגיפטונגען, ווי די פּאַניק צווישען דער בעפעלקערונג.

די מחברים ברענגען אַ כאַראַקטעריסטישען ביישפּיל. בעת דעם לעצטען קריג האָט די „דיקע בערטע", וועלכע האָט בעשאָסען פּאַריז, אָנגעטון מעהר שאָדענס, איידער די דייטשע אַעראָפּלאַנען, וואָס האָבען געוואָרפען באָמבעס אויף פּאַריז. אָבער דאָס בעווייזען זיך פון דער „טאַובע" (אַזוי האָבען די דייטשען גערופען זייערע לייכטע אַעראָפּלאַנען) האָט אַרויסגערופען שטענדיג אַ גרעסערען פּאַניק, ווי דאָס באָמבאַרדירען פון דער „בערטע".

דאָס שאַפען אַ לופט־פלאָט, וואָס זאָל זיין אַ ווירקליכע גרויסע סכנה פאַר די שטאָט, וואָלט בעפאָדערט אַזעלכע אויסגאַבען, אַז אַפילו די סאַמע רייכסטע מלוכות וואָלטען געווען געצוואונגען צו פערקלענערן זייערע אַרמעען און זייערע פלאָטען, אויף וואָס קיין מלוכה וועט זיך דאָך נישט ענטשיידען.

אויסער דעם דערמאָנען די מחברים, אַז דער לופט־פלאָט פערשווינדט מיט זעהר אַ גרויסער שנעלקייט און אַז פערגרעסערען דעם פלאָט מיט פונקט אַזאַ שנעלקייט איז אוממעגליך.

אין אָנהויב פון קריג האָט דייטשלאַנד געהאַט 4000 אַעראָפּלאַנען, אָבער פאַר אַ לופט־אָנגריף אויף לאָנדאָן אין יאָהר 1918 האָט דייטשלאַנד נישט געהאַט מעהר פאַר 33 אַעראָפּלאַנען.

וואָס אָנבעלאַנגט דעם גאַז־קריג איז לויט דער מיינונג פון סנאַמעל׳ן און אירווינ׳ען, נישט קוקענדיג אויף אַלע ערטאַלגען פון דער קריגס־כעמיע, דער סאַמע שרעקליכער גאַז איפּעריט. פון וועלכען מ׳קאָן זיך פערהעלטנישמעסיג לייכט שיצען.

באַקטעריאָלאָגישע מיטלען וועלען מסתם אין גרויסע סכומים נישט אָנגעווענדעט ווערען, ווייל דאָס מיטעל איז פונקט אַזוי געפעהרליך פאַר׳ן אָנפאַלער, ווי פאַר דעם, וואָס ווערט אַטאַקירט. אויך דאָ איז די אויסרעכענונג מעהר אויפ׳ן מאָראַלישען עפעקט, ווי אויף דער ממשות׳דיגער ווירקונג.

דער קומענדיגער קריג וועט לויט דער מיינונג פון די מחברים, זיין כאַראַקטעריסטיש נישט מיט די גאַז־אָנגריפען אויף די פרידליכע צענטערען, נישט מיט דער אָנווענדונג פון גיפטיגע גאַזען, נישט מיט די באַקטעריאָלאָגישע אָנגריפען און נישט מיט די „טויט־שטראַהלען"; דאָס אַלץ זענען עפּיזאָדען, וואָס וועלען קיין ענטשיידענדע בעדייטונג נישט האָבען.

דער קינפטיגער קריג וועט זיין דער קריג פון מאָטאָריזירטע אָפּטיילונגען: די היינטיגע טאַנקען־בריגאַדע פון דער בריטישער אַרמעע אין צוזאַמענשטעל פון 650 זעלנער האָט דעמועלבען ווערט, וואָס אַמאָל 20 טויזענד פיעכאָטנע סאָלדאַטען. אָבער אויך די מעכאַניזאַציע פון דער אַרמעע האָט איהרע שוואַכע זייטען: זי פאָדערט זעהר הויך קוואַליפיצירטע אָפּטיילונגען, איז פערבונדען מיט אומגעהויערע אויסגאַבען און ערלויבט נישט זעהר שנעל צו טוישען די פערניכטעטע מאַשינען און אומגעבראַכטע בעדינונג.

צי איז נויטיג און צוועקמעסיג די צענטראַלע יודישע ווירטשאַפטליכע קאָמיסיע?

יודישע געזעלשאַפטליכע טהוער זאָגען זיך אַרויס וועגען דעם פּראָיעקט פון קאָמיטעט פון יודישע דעלעגאַציעס

אַנקעטע פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור

וואַרשע (יט״א) דער פּרעזעס פון צענטראַלען סוחרים־פעראיין, דעפּ. וו. ווישליצקי, האָט איבערגעגעבען דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור פאָלגענדע ערקלערונג אויף דער אַנקעטע איבער דעם פּראָיעקט פון קאָמיטעט פון יודישע דעלעגאַציעס צו שאַפען אַ צענטראַלע ווירטשאַפטליכע קאָמיסיע אין פּאַריז מיט אַ ווירטשאַפטס־ראַט אין וואַרשע:

מיינונג פון דעפּוטאַט וו. ווישליצקי

די אידעע פון קאָמיטעט פון יודישע דעלעגאַציעס צו שאַפען אַ צענטראַלע ווירטשאַפטס־קאָמיסיע אין פּאַריז דאַרף מען אַנאַליזירען אין ליכט פון דער קאָנקרעטער ווירטשאַפטליכער ווירקליכקייט. אין ליכט פון די וואַנדלונגען, וואָס ווייטער אַלץ מעהר „פּלאַנמעסיגע", וועלכע לעגען אַלץ שטאַרקער זייער שטעמפּעל אויף דעם סיסטעם פון ווירטשאַפטליכע בעציהונגען אין אַלע לענדער. די דאָמינירענדע אויטאַרקישע טענדענצען, דער דערמיט פערבונדענער דעוויזען־קלירינג, די קאָנטינגענטען און קאָמפּענסאַציאָנס־אָבמאַכען א.א.וו. אַלס פערשידענע רעגלאַמענטאַציאָנס־סיסטעמען, בינדען אַלץ ענגער דאָס ווירטשאַפטליכע לעבען.

עס איז קלאָר, אַז דאָס אַלץ איז גורם ווייטגעהענדע מאָדיפיקאַציעס אין ווירטשאַפטליכען לעבען פון געגעבענעם לאַנד, און בעזונדערס פון דער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע פערנעמט זיך מיט האַנדעל, אינדוסטריע און האַנדווערק. חוץ די דאָזיגע סטרוקטורעלע ענדערונגען קומען צו ריין־לאָקאַלע בעגרענצונגען פון דער געגעבענער מלוכה, וועלכע רעדוצירען די פּריוואַטע איניציאַטיוו און דערמיט אויך די חיונה פון יודישע ווירטשאַפטליכע פּלאַצובקעס, פיהרענדיג זיי אָפּט צו ליקווידאַציע. די נויטיגערווייז פאָרקומענדע צופּאַסונגס־פּראָצעסען האָבען זעהר אָפט אַ דורכאויס שמערצליכען פער־לויף, און אין דעם געביט איז דאָ פיל אויפצוטון.

אַלזאַ, אויב די פּראָיעקטירטע צענטראַלע ווירטשאַפטס־קאָמיסיע וואָלט זיך פערנומען מיט פאָרשען די ענטוויקלונג און עקאָנאָמישע בעדינגונגען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין די בעזונדערע מלוכות, טאַקי אויפ׳ן פּאַן פון די סטרוקטורעלע און קאָניונקטורעלע ענדערונגען, וואָס קומען פאָר אויף דער גאַנצער וועלט. אויב זי וואָלט בעוויזען צו פיקסירען און אויף אַן אָביעקטיוו־וויסענשאַפטליכען אופן בעשטימען דעם פערנעהם פון די רעזולטאַטען און קאָנסעקווענצען, וואָס פליסען אַרויס פאַר דער יודישער בעפעלקערונג פון די דערמאָהנטע ווירטשאַפטליכע פּראָצעסען — וואָלט די עקזיסטענץ פון אַזאַ אינסטיטוציע געווען פולשטענדיג בערעכטיגט.

אַזאַ מין אינסטיטוציע — וועלכע וואָלט דורך דער פערמיטלונג פון די עקזיסטירענדע יודישע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אין די בעזונדערע לענדער מיטגעהאָלפען ביים ווירקען אין דער ריכטונג פון ענטשפּרעכענדער צופּאַסונג צו די נייע ווירטשאַפטליכע בעדינגונגען — וואָלט געווען זעהר אַ נוצליכע.

וואָס שייך דער פאָרם פון דער צוועקמעסיגער שאַפונג פון אַזאַ קערפּערשאַפט, דאַרף זי בעשטעהן פון רעפּרעזענטאַנטען פון לעבעדיגע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אין די בעזונדערע לענדער, בתנאי, אַז די גרעמיאַל־קערפּערשאַפט וועט אויסוועהלען דעם ענגסטען קאָמיטעט, וועלכער וועט זיך פערנעהמען מיט די אויבען־אויסגערעכנטע ענינים.

אַלענפאַלס דאַרף עס נישט זיין קיין שום „גרויסער פּאַרלאַמענט", וועלכער איז נאַטירליכערווייז נישט פעהיג צו רעאַליזירען ווירטשאַפטליכע פּראָבלעמען!

אויף וויפיל עס האַנדעלט זיך וועגען פּראָיעקט צו שאַפען אַ נייעם ווירטשאַפטליכען ראַט אין וואַרשע, וואָלט איך מיך צו איהם בעציגען נעגאַטיוו. פון פערשידענע זייטען בעקלאָגט מען זיך, אין די קרייזען פון געזעלשאַפטליכע און פּאָליטישע טוער, אויף דער צובראָקלונג פון געזעלשאַפטליכען לעבען. און באמת ווערט די שטרעבונג צו קאָנצענטרירען דאָס ווירטשאַפטליכע לעבען אין פולען פּאַראַליזירט דורך דער שפע פון די דאָזיגע אינסטיטוציעס.

זייט אַ געוויסער צייט איז אין וואַרשע טעטיג אַ יודישער ווירטשאַפטליכער קאָמיטעט, אין וועלכען עס זענען פערטרעטען אַלע לעבעדיגע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס און בעדייטענדערע טוער. אַזוי אַרום וואָלט געווען גאַנץ איבעריג, אַז דער קאָמיטעט פון יודישע דעלעגאַציעס זאָל שאַפען עפּעס אַ נייעם ווירטשאַפטליכען ראַט. מען וואָלט דאָס אַפילו געקענט פערשטעהן אַלס ווילען צום צושלאָגען און איינברעכען זיך אויף דעם אַרבייטס־געביט פון עקזיסטירענדען קאָמיטעט און די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס.

אַלס פּרעזעס פון צענטראַלען סוחרים־פעראיין, אַן אינסטיטוציע, וואָס עקזיסטירט זייט 30 יאָהר, קען איך קאַטעגאָריש פעסטשטעלען, אַז אויף וויפיל עס האַנדעלט זיך וועגען זאַכליכע מאַטעריאַלען, וואָס זענען נוגע דער לאַגע פון יודישען האַנדעל אין פּוילען. ווייס איך נישט, צי וועלכע עס איז נייע אָרגאַניזאַציע וועט בעזיצען די רוטין, די זאַך־קענטעניש און די בעציהונגען אין לאַנד, וועלכע עס בעזיצט דער צענטראַלער סוחרים־פעראיין אַ דאַנק זיינע אָפּצווייגונגען איבער׳ן גאַנצען לאַנד. מחמת אָט די אַלע טעמים בין איך קעגען דער שאַפונג פון וועלכען עס איז נייעם ווירטשאַפטס־ראַט.

(יט״א).

אין ראשון לציון

א בעגעגעניש מיט'ן אנ'אלטען ביל"ו א דאנק וועמען זשאבאטינסקי איז געווארען א ציוניסט

(איינדרוקען פון מיין רייזע איבער ארץ-ישראל)

פון א. אלפעריין

אנ'אנקומענדיק אין ראשון לציון. דאס איז דער „צווייטער פראנט". דא בין איך אריבער די פאזיציעס פון דער ארבייטערשאפט, די קבוצים און קבוצות, און אריין אין „געגנערישען לאגער", צו די רייכע קאלאניסטען. די אמאליגע קעסט־קינדער פון באראן, ווי מען פלעגט זיי רופען.

איך דארף אייך נישט שילדערען בעזונדערס ראשון לציון. ווער קען נישט די געשיכטע פון דער בארימטער אלטער קאלאניע? שוין לאנג, און איצט בפרט, בליהט דא דער וואוילשטאנד. די קאלאניסטען זענען פערמעגליך, און דער ווערט פון זייער פערמעגען האלט אין איין וואקסען. דא שטייגען די פרייזען פון פלעצער נישט א סך ווייניגער, ווי אין תל־אביב. דא איז „פראספעריטי" אין דער פולער מאס. זיי האבען זיך עס דערהארט. די אלטע קאלאניסטען, נאך לאנגע יאהרען פון מאטערנישען, פון קרבנות. זיי האבען זיך עס פערדינט — וואלט נאר נישט מיט דעם וואוקס פון זייער וואוילשטאנד אפגעשוואכט זיך און א זייטיגער פליכט בעוואוסטזיין פאר דעם נאציאנאלען אינטערעס. נישטא קיין שלום צווישען זיי און די יודישע ארבייטער. איך מיין עס נישט נאר וועגען ראשון לציון. דא גראד טרעט ארויס די אנגעווייטאגטע פראגע אין א שוואכערער, אין א מילדערער פארם. איך מיין די פערמעגליכע קאלאניסטען בכלל, די „אכרים", וואס זייער צענטראלע און זייערע הויפט־ארגאנען געהען ארויס פון המושבות...

אין ראשון לציון האב איך זייער א אינטערעסאנטע בעגעגעניש: מיט דעם אלטען „בילוי" מ. מעעראוויטש, איינעם פון די לעצטע געצעהלטע, ביים לעבען פערבליבענע פיאנערען פון יענער בערימטער גרופע אידעאליסטישע סטודענטען פון רוסלאנד, וואס האט נאך די פאגראמען פון 1881־1882 זיך אוועקגעלאזט בויען ארץ ישראל אלס נייאויפגעלייכטעטע היים פאר יודען אונטער דער לאזונג: „בית יעקב לכו ונלכה" (דעריבער שטאמט זייער נאמען „בילוי"). זיי זענען געווען די ערשטע, וואס האבען געווייזט דעם וועג קיין ארץ־ישראל. זיי זענען געווען די, וואס האבען מיט זייער אידעאליזם בעהויפט און געשטארקט די „חבת ציון" בעוועגונג. זיי בלייבען אויף אייביג אין דער געשיכטע פון נייעם ארץ ישראל, ארומגערינגעלט מיט דער קדושה פון פאלקס־העלדען — אין דעם שענסטען און אידעאלסטען זין פון דעם ווארט.

אין זיין בעשיידענער וואוינונג, אין דעם קליינעם הייזעל, אין ראשון לציון, האב איך איהם געזעהען. און איך א אינטערעסאנטען, טיפען שמועס האט ער זיך אריינגעלאזט, א שמועס וואס האט זיך נישט גיך געענדיגט. קאנט איהר זיך פארשטעלען, אז אזא אלטער מאן, וואס טראגט אויף זיינע פלייצעס א גאנצע עפאכע פון העכער א האלבען יאהרהונדערט אין ארץ־ישראל. אן עפאכע פון די פערשידענסטע אומוואנדלונגען און אונצעהליגע העראאישע טאטען און איבערלעבונגען, זאל אין איין קורצער אוונט קאנען פערענדיגען א שמועס?

מיר האבען גערעדט וועגען דער איצטיגער לאגע אין ארץ־ישראל און ער האט הויפטזעכליך זיך אפגעשטעלט אויף דער איצטיגער יוגענד אין לאנד. אויף דעם נייעם חלוץ־שטראם. איהם דעם אלטען מאן, איינעם פון די שרידים פון דעם ערשטען דור פון ישוב, געהען אן די גאר יונגסטע, אויף די וועגען דוקט ער זיין גאנצע אויפמערקזאמקייט און זיי ווידמעט ער זיינע איצטיגע רעיונות. ער האט עגמת נפש, ווען ער בעטראכט די נייע יוגענד אין לאנד, בעפרידיגט זי איהם נישט, ער מאהנט ביי איהר מער אידעאליזם, מעהר איבערגעגעבענהייט פאר דער אלגעמיינער אידעע פון דעם אויפבוי פון ארץ־ישראל און אויפרייכטונג פון יודישען פאלק. ה' מעעראוויטש בענוצט נישט די געוועהנליכע שפראך פון די פארטיי־רעדנער, און קליינע־פאליטיקער, ער רעדט נישט מיט מיר וועגען קלאסען־שנאה. ער נעהמט טיפער און אלגעמיינער די פראגע, די ערציהונג. די פארבערייטונג פון דעם איצטיגען יונגען דור פאר ארץ ישראל האלט ער פאר נישט גענוגענד און פעהלערהאפט, און די געזינונג, מיט וועלכע זי קומט אין לאנד געפעלט איהם נישט, מען קומט שוין איצט מעהר פאר דעם אייגענעם נוצען ווי פאר דעם אלגעמיינעם פאלקס־אינטערעס, און די צייט האט נאך נישט דערגרייכט אז מען זאל זיך קאנען ערלויבען אויף דעם אין ארץ־ישראל. ווייל אונזער ציל איז דאך איבערבויען דאס יודישע לעבען, פערשענערען עס. ווי זאל מען אנרופען די ערשיינונג, וואס די ניי־אנגעקומענע יודישע יוגענד אנטלויפט פון דארף, פון אונזער נאציאנאלער באזע, און שטאט צוליב (!) פאר פיאסטער? וואלטען עס געטון די אמאליגע חלוצים? און טענות האט אויך דער אלטער בילוי צו דער יוגענד, וואס ארבייט ביי די קאלאניסטען. דא קומט ער זיך שוין אביסעל צונויף מיט די רייד פון די „אכרים", וועלכע בערעכטיגען דערמיט דאס, וואס זיי נעהמען אראבישע ארבייטער, אבער מעעראוויטש האט גאר אן אנדערען, א נישט מער־אינטערעסירטען צוגאנג צו דער פראגע. די יודישע יוגענדליכע ארבייטער, זאגט ער, זענען איצט ווייניגער איבערגעגעבען ווי אמאל, דער מאטעריעלער אינטערעס איבערוועגט ביי זיי דעם נאציאנאלען. זאלען זיי פאדערען א בעסערע בעלוינונג, דאס איז זייער רעכט. אבער זאלען זיי אויך ארויסווייזען, אז זיי ארבייטען מיט אויפריכטיגער ליבע און איבערגעגעבענקייט — ווי מען דארף ארבייטען אין ארץ־ישראל, אהן אונטערשייד ווער: ביי דעם קאלאניסט צי אין קבוץ. מען בעטייליגט זיך אין דעם אויפבוי פון ארץ־ישראל מיט דער פולער אחריות פאר דעם אלגעמיינעם פאלקס־אידעאל. דאס דארף זיך ארויסווייזען פון יעדער אנשטרענגונג, וואס יעדער איינער מאכט אין ארץ־ישראל, און דאס פעהלט און וויל זעהען ביי אלעמען אין לאנד דער אלטער בילוי מעעראוויטש, און ווי אזוי זאל מען נישט ווערען טיף אויפגעשטערט פון די מיאוסע קריגערייען פון די געשלעגען אין לאנד, פון די צוזאמענשטויסען אין תל־אביב, אין חיפה, ביי וועלכע עס האט שוין געראנען בלוט?

נישט אזוי איז עס געווען אמאל: און מעעראוויטש דער בילוי וואלט געוואלט זעהען ביי דער איצטיגער יוגענד אין לאנד דעם אויפגעלעבטען גייסט פון די אמאליגע פיאנערען, ווען זיי זענען געקומען קיין ארץ־ישראל מקריב זיין זייערע בעסטע און שענסטע יאהרען. ווי אזוי, מאכט מען עס? אן אנדערע ערציהונג איז נויטיג. די פיהרער דארפען ווירקען.

און מעעראוויטש גיט מיר דא איבער א פרט פון זיין אייגענעם ווירקען און שאפען, אויף וועלכען ער איז בעזונדערס שטאלץ. ער פלעגט אמאל, נאך אין זיינע ערשטע צייטען אין ארץ־ישראל, שרייבען בריף און ארטיקלען אין „וואסכאד", און אין אנדערע רוסיש־יודישע צייט־שריפטען, אין וועלכע ער פלעגט ארומרעדען די לאגע אין לאנד און בעהאנדלען די אלגעמיינע פראגען פון ציוניזם און ארץ־ישראל. זיינע ארטיקלען דעמאלט (ער שרייבט אויך איצט פון צייט צו צייט) האבען געהאט א שטארקען איינפלוס אויף דער פערשפרייטונג און בעפעסטיגונג פון דער בעוועגונג פאר ארץ־ישראל.

אויף איין אזא אויסדרוק פון אנערקענונג איז ער שטאלץ: זשאבאטינסקי האט איהם אמאל געגעבען צו וויסען אז זיינע מעעראוויטשעס ארטיקלען אין „וואסכאד" האבען איהם געמאכט פאר א ציוניסט.

אן אנדערער דור געווען — דער גייסט פון יענעם דור וואלט נאך איצט געדארפט הערשען אין ארץ־ישראל און דווקא איצט, ווען די „פראספעריטי" פערפלאכט די שטימונג, די בעוועגונג, פערביליגט דעם אידעאל, ברענגט אומגינסטיגע ווינטען און די סכנה ווערט זיך שוין.

ביים צושיידען זיך האט ער מיר צוגעגעבען:

— אבער איין זאך וויל איך, זאל איך בלייבען אין זכרון, מיר האבען היינט גערעדט וועגען דער איצטיגער יוגענד אין ארץ־ישראל, איך האב צו איהר פערשיידענע טענות, נאר איינס זאלט איהר וויסען: אהן איהר וועלען מיר גארנישט דערגרייכען. מען דארף זעהר ווירקען אויף איהר, מען קען זי אויסדערציהען, אבער מען זאל נישט קעמפען געגען איהר.

צווישען מענשען, וועלכע זענען איינגעשפאנט ווי פערד

(פון א רייזע)

פון ב. צ. גאלדבערג

אין מאנטשוגא וואוינען כינעזער, צווישען כינעזער לעבען „קולי"ס", וואס איז א קולי?

אויך א כינעזער, נאר אן אָרימער כינעזער, אן אָרימער כינעזער, ווי אלע אָרימע מענשען, ווערט ער שטארק עקספלואטירט.

נישט אלע מענשען לאזען זיך עקספלואטירען. די רויטע אינדיאנער, למשל האבען זיך נישט געלאזט עקספלואטירען פון די ערשטע קאלאניסטען, אין אמעריקע, די שווארצע נעגערס — יא.

דער נעגער האט געפאלגט די בייטש, ער האט זיך איינגעבויגען און געשטעלט זיך קלייבען קאטען. דער אינדיאנער האט זיך נישט איינגעבויגען: אדער דער ווייסער האט איהם צעבראכען דעם קאפ, אדער ער האט דעם ווייסען ארונטערגעשונדען די הויט פון פנים.

און אזוי ווי עס איז באלד אזא פערגעניגען צו האבען אן ארונטערגעשונדענעם פנים ווי א צעבראכענעם קאפ, האבען די ווייסע מיט די רויטע זיך פערשטענדיגט נישט צו פערשטענדיגען זיך — פון הערוויטענס.

אבער אויפן שווארצען, — אויף איהם זיצט נאך דער ווייסער ביזן היינטיגען טאג.

דער „קולי" איז פון די מענשען, וועלכע לאזען זיך עקספלואטירען, מיינט נישט, אז דער קולי וואלט נישט געוועהן א בעלן אויף א ווייס שטיקעל חלה מיט א ביפשטיק — און ער וואלט עס פערדייעט נישט ערגער ווי איך און איהר.

אבער ער איז א קולי — הארעוועט ער פון פארטאג ביז שפעט ביינאכט פאר סקארינקעס מיט וואסער. ווארים צו זאגען, אז דער קולי עסט ברויט איז א שטיקעל גוזמא.

און דער קולי וועט אייך אלץ טון. אין כינע, אין מאנטשוגא, פערדינגט ער זיך ביי זיך אליין — פאר א פערד.

ער שפאנט זיך איין אין וועגעלע און פיהרט אייך ארום — עלעהיי א פערד. נאר וואס דען? ער איז ביליגער פון א פערד. ער נעמט צעהן סען — דריי סענט -- פאר צופיהרען אייך וואו איהר ווילט, און א פערד־און־וואגען נעמט צוואנציג, דרייסיג, געדונגען פון שטונדע, פון טאג, נעמט דער קולי די העלפט פון פערד; ער נעמט פופצעהן סענט א שעה אדער פינף און זיבעציג סענט פאר'ן גאנצען טאג פון צעהן שעה.

א פערד־און־וואגען וועט איהר נישט קריגען פאר ווינציגער ווי דאפעלט.

— וואס איז דער שכל?

— א פערד איז דאך א פערד, א בהמה, ווייסט ער קיין חכמות נישט. וויל ער פרעסען; האבער גיב איהם, היי גיב איהם. גיט איהר נישט, פאהרט ער נישט, פאלט ער איין און פגר'ט אוועק. אבער א קולי איז דאך א מענש, א בר־דעת, ווייסט ער, אז עס איז נישטא, עסט מען נישט.

און ער ווייסט אויך, אז דאס וועגעלע איז נישט זיינס — דאס דינגט ער פון טאג, צאהלט ער פאר איהם 50 סען פאר'ן טאג, פינף מאל מוז ער אפ לויפען פאר'ן בעלעבאס פון וועגעלע. ערשט דערנאך קאן ער לויפען פאר זיך.

און פארוואס זאג איך „לויפען"?

ווייל ער געהט נישט, נאר ער לויפט. ער לויפט אין דעמזעלבען ריטם ווי א פערד. און דוקא אזוי שנעל, איך בין געפאהרען אויף א דראשקע און א קולי האט געפיהרט א פרוי מיט א קינד און א יוד־גולע, האט דער קולי אריבערגעיאגט.

דער מענש האט אריבערגעיאגט דעם פערד — אזוי איז דער דארוויניסטישער טעאריע פון עוואלוציע; אט אזוי אויך אין מאנדזשוריע און כינע. נאר נישט דאס בין איך אויסען..

בקיצור: לאמיר ארויסקומען מיט דעם גאנצען ביטערען אמת; איך בין געפאהרען אין א ריקשא. איך בין געזעסען אין א וועגעלע, און א מענש איז געווען אין איהם געשפאנט ווי א פערד.

נאר איידער איהר לינטשט מיך, הערט אויס די מעשה.

אין כארבין האב איך געזעהען ריקשאס און איז זיי נישט געפאהרען. אין מוקדען — אויך אזוי. אט ווי נאר איך פלעג ארויסקומען, פלעגען די אויף מיר אנפאליען פון אלע זייטען. אבער איך האב שטענדיג צוגערופען א דראשקע.

און איהר ווייסט וואס מיר האט זיך געוואונדערט? אז די קולי'ס געהען אוועק נישט נאר אנטוישט נאר אויך בעליידיגט, זיי זענען נישט גוט גענוג, א פערד וויל איך! אזא פריץ בין איך! א ריקשא שטעהט מיר נישט אן.

אבער נישט צוליב דעם האב איך גענומען מיין פאהר אין דער ריקשא.

דאס איז געווען טאקע אין מוקדען. די נאכט איז געווען קאלט און ווינטיג. איך בין ארויס פון האטעל, און ווי געוועהנליך האב זיך א שאט געטון קולי'ס מיט ריקשאס. נאר ווי באלד איינער איז שנעל צוגעלאפען צו מיר, האבען זיך די אנדערע אפגעשטעלט, און מיר זענען געבליבען זאלבענאנד, איינער לעבען אנדערען.

איך האב געגעבען א רוף צו אן איזוואזשטשיק.

דא האט זיך עפעס דער קולי מאדנע צעשריען אויף מיר. איך ווייס נישט וואס ער האט געזאגט, איך האב נאר פערשטאנען, אז ער האט געטענה'ט, אז ער איז ביליגער. ער האט מיר כסדר געוויזען אויף זיך און אויף א פערד. און זיינע אויגען, רויט פון ווינט, האבען געשאסען מיט פייער.

— גוט, — האב איך איהם געענטפערט, — מיר'ן פאהרען.

און א גליקליכער שמייכעל האט זיך צעגאסען איבער זיין פנים.

איך בין געזעסען ווי אויף שפילקעס. געזעסען און זיך געשעמט. געזעסען און געציטערט, טאמער איז דעם מענשען צו קאלט, צו שווער, טאמער שוויצט ער.

בעת מיר זענען צוגעפאהרען צום ארט, האב איך געטון עפעס, וואס קיין קולי האט נאך אזוינס נישט געזעהען. און יעדער קולי וועט האבען צו דערצעהלען קינדס־קינדער פון משוגענעם אויסלענדער, וואס ער האט געפיהרט פון יאמאטא האטעל.

ווארים ערשטענס, האט ער איהם געגעבען אנשטאט דריי סען — דריי יען, אנשטאט דריי סענט — ניינציג סענט; און צווייטענס — דער צווייטענס איז מיר אנגעקומען זעהר, זעהר שווער.

איך האב געוואלט וויסען ווי שווער עס איז צו פיהרען א מענשען אין אזא וועגעלע, און אז איך בין ארויס, האב איך איהם געוויזען, אז ער זאל אריין אין ריקשא. א פיהרער האט ער נישט פערשטאנען, וואס איך וויל פון איהם. דערנאך האט ער דאס בשום אופן נישט געוואלט. ביז איך האב איהם נישט געוויזען דאס מאני־געלד, איז ער נישט אריין.

אז ער האט זיך אריינגעזעצט, בין איך אריין אין שפאן און איהם געפיהרט. אמת, נישט ווייט געפיהרט, נאר א פאר ציה, נאר גענוג צו וויסען, אז שווער איז עס נישט.

— פארוואס איז עס נישט שווער?

— ווייל ס'ליגט אין דעם א יודישער קאפ.

געווען א רוסישער יוד. האט ער פאפאדיעט אזש קיין שאנכאי. האט ער געזעהען ווי קולי'ס שלעפען שווערע, אומגעלומפערטע וועגעלעך. האט ער אויסגעטראכט פאר די אזא וואגען. וואס אי עס איז בעקוועם צו זיצען, בעקוועמער ווי אין אן אויטא אפילו, אי עס איז לייכט צו פיהרען.

דער קונץ שטעקט אין די ספרונזשינקעס, אויף וועלכע דער וואגען שטעהט, ווי דער וואגען איז אויסגעשניטען, און אין די הויכע גומענע רעדער.

דער יוד האט אט אין די וועגעלעך געמאכט א גרויס געשעפט — א מיליאנער געווארען, וואס דאס ווייזט אייך, אז פון קלענסטען געשעפט קאן מען מאכען דעם גרעסטען פערמעגען.

אבער אט דאס בין איך אויך נישט אויסען.

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
פיעטריקאווער 62 טעל. 224-94
נעהמט אן פון 9.30 ביז 10.3 פארמיטאג און פון 4—6 נאכמ.
ספעצ. הארץ-קראנקהייטען

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט- און וועגערישע קראנקהייטען. מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—12 בייטאג און פון 4—9 אווענד.

ראטעוועט אייער געזונד
קראנקע אויף דורכפאלען (ברוך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאסעס.
– גומי-זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אוים לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהענט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.
(אין זגערזש אויף סלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

האַנדווערקעריי און האַנדעל

וואָס פאַרא סטאַוקעס אין אומזאַץ-שטייער פערפליכטען אויפ'ן יאָהר 1935

אין יאָהר 1935 וועלען טייל שטייער-צאָהלער צאָהלען אַ קלענערען אומזאַץ-שטייער, און אַ טייל וועלען ווייטער צאָהלען דעם זעלבען אומזאַץ-שטייער וואָס פריהער. לויט דעם פּאַראַגראַף 34 פון די אויספיהרונגס-פאָרשריפטען פון פינאַנץ-מיניסטער צום געזעץ וועגען אומזאַץ-שטייער, וועלען אין יאָהר 1935 פערפליכטען פאָלגענדע סטאַווקעס פון אומזאַץ שטייער.

1) הורט-סוחרים, וואָס פיהרען האַנדעלס-ביכער וועלען צאָהלען אַ האַלבען פּראָצענט.

2) הורט-סוחרים, וועלכע פיהרען נישט קיין האַנדעלס-ביכער צאָהלען 1 פּראָצ. דאָס זעלבע צאָהלען 1 פּראָצ. הורט-סוחרים, וועמענס ביכער מען האָט געפּסל'ט.

3) איינצעל-סוחרים, וואָס לייזען צו קאָנסומענטען, מיט פּראָפּאָרציאָנאַלע בוכהאַלטעריע צאָהלען 0,75 פּראָצ.

4) איינצעל-סוחרים, אָהן האַנדעלס-ביכער צאָהלען איינס פּראָצענט.

5) פון דאָסטאַווען צו די מלוכה'שע און קאָמונאַלע אַנשטאַלטען, אויב מען פיהרט האַנדעלס-ביכער, אַ האַלבען פּראָצענט.

6) סוחרים „סקופּ“ ערשטע, צווייטע און דריטע קאַטעגאָריע מיט האַנדעלס-ביכער צאָהלען אַ האַלבען פּראָצענט.

סקופּ-סוחרים אָהן ביכער צאָהלען 1 פּראָצענט.

7) „סקופּ“-סוחרים פון פערטע קאַטעגאָריע אַלץ איינס צי מיט ביכער אָדער אָהן ביכער צאָהלען אַ האַלבען פּראָצ.

8) זעלבסטשטענדיגע דאָסטאַווע-אונטערנעהמונגען מיט ביכער אַ האַלבען פּראָצענט, אָהן ביכער איינס פּראָצ.

9) אונטערנעהמונגען צו בויען הייזער, וואָס פיהרען ביכער צאָהלען 1 פּראָצ.

10) אונטערנעהמונגען, וואָס נעהמען זיך אונטער פערשידענע אַרבייט-אויספיהרונגען, ווי למשל אַ אונטער-נעהמונג פון עלעקטריע-אינסטאַלאַציע א. ד. גל. צאָהלט אַנדערהאַלבען פּראָצענט מיט ביכער.

אויב מען פיהרט נישט קיין ביכער, צאָהלט מען פון הייזער-בוי און אַנדערע אַרבייטס-אונטערנעהמונג צו 2 פּראָצ.

11) קאָמיס-אונטערנעהמונגען און האַנדעלס-פערמיטלער צאָהלען פיר פּראָצ. פון ר"ח, אָבער נאָר ווען דער קאָמיס-סוחר און זיין פירמע פיהרען האַנדעלס-ביכער.

12) קאָמוניקאַציע און טראַנספּאָרט-אונטערנעהמונגען צאָהלען אַנדערטהאַלבען פּראָצענט, נאָר אָהן פאָרמעלע האַנדעלס-ביכער.

13) ביטע-שרייבען, ביוראָס צו צוויי פּראָצ.

14) פערלאַגס-אונטערנעהמונגען, וואָס געבען ארויס ביכער מיט האַנדעלס-ביכער צאָהלען א האַלבס פּראָצענט. אָהן האַנדעלס-ביכער צוויי פּראָצענט:

15) קאָוויאַרניעס, רעסטאָראַנען, מלעטשאַרניעס, צוקערניעס, אַפּטייקען, צאָהלען 2 פּראָצענט.

16) אין אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען פון אַלע פּאַטענטען-קאַטעגאָריעס אויב זיי פערקויפען צו אַנדערע אינדוסטריע אונטערנעהמונגען צו פערארבייטען דערפון פערטיגע סחורה, צאָהלען 0,75 פּראָצענט אויב די פיהרען ביכער. אויב זיי פיהרען נישט קיין ביכער צאָהלען זיי דערפון איינס פּראָצ.

די אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען מיט האַנדעלס-ביכער, פון די אומזאַצען צו סוחרים צאָהלען אַנדערהאַלבען פּראָצ. אָהן האַנדעלס-ביכער, צאָהלען צוויי פּראָצענט.

17) מיהלען און אָליעאַרניעס אָהן אונטערשייד פון פּאַטענטען-קאַטעגאָריעס, וואָס פיהרען האַנדעלס ביכער — איינס פּראָצענט. אָהן האַנדעלס-ביכער צאָהלען 2 פּראָצענט.

18) האַנדווערקער, וואָס האָבען האַנדווערקער-קאַרטען, פון אומזאַץ צו אַנדערע אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען צאָהלען 0,75 פּראָצ. זאָגאַר ווען זיי פיהרען נישט קיין האַנדעלס-ביכער

האַנדווערקער מיט האַנדווערקער-קאַרטען, פון אַלע אַנדערע אומזאַצען, ווי דער פערקויף צו סוחרים, צו קאָנסומענטען א. ד. גל. צאָהלען איינס פּראָצענט, זאָגאַר אָהן ביכער.

19) אַלע זעלבסטשטענדיגע אינדוסטריע-באַשעפטיגונגען, ווי וואַשאַרען, עקספּעדיטאָרען, אָהן ביוראָס, צאָהלען 2 פּראָצענט פון פערדינסט.

20) האַנדעלס-פערמיטלער 4 פּראָצ. פון פערדינסט, אָהן האַנדעלס-ביכער.

דער אומזאַץ פון סוחרים און אינדוסטריעלער ווערט פון היינט אַן געניי קאָנטראָלירט ווערען

די שטייער-מאַכט שטעלט איצט איין אַ גרינדליכע אויפזיכט איבער די אומזאַצען פון אַלע אונטערנעהמונגען, סוחרים, קרעמער, און פאַבריקאַנטען.

אויפ'ן סמך פון דער נייער שטייער-אָרדינאַציע ווערט געשאַפען אַזאַ אַלזייטיגע אויפזיכט און קאָנטראָל איבער די אומזאַצען, אַז די שאַצונגס-מאַכט זאָל קענען גענוי וויסען די גרויס פון אומזאַץ פון יעדען סוחר און פאַבריקאַנט.

צוליב דעם וואָס דער גרעסטער טייל פאַבריקאַנטען און הורטאָווניקעס זענען געצוואונגען צו פיהרען ריכטיגע האַנדעלס-ביכער, וועלען זיי מוזען כסדר צושטעלען צו דער שאַצונגס - מאַכט רשימות פון אַלע קונדישע טראַנזאַקציעס מיט די נעמען און אַדרעסען פון יעדען קונה.

די אומזאַץ-אינפאָרמאַציעס, וועלכע וועלען צונויפגעזאַמעלט ווערען פון די האַנדעלס-ביכער וועלען דורך יעדער שטייער-אַמט צושיקט ווערען צו די פּראָווינץ שטייער-אַמטען

כדי פעסטצושטעלען די גרויס פון די אומזאַצען פון די קלענערע קרעמער, וועלכע קויפען סחורות ביי די גרויסע הורטאָווניקעס און פאַבריקאַנטען, וועלכע זענען בעפרייט פון פיהרען ביכער, ווערט איינגעפיהרט אַ גרינדליכע קאָנטראָל ביי אַלע עקספּעדיטאָרען און עקספּעדיציע-הייזער.

יעדער פּראָוויזאָר עקספּעדיטאָר וועט מוזען פיהרען אַ ביכעל אין וועלכען ער וועט מוזען איינשרייבען די נעמען, אַדרעסען פון די סוחרים, פאַר וועלכע ער פיהרט סחורה, די צאָהל, וואָג און דער בעטראָג פון דער סחורה. די עקספּעדיטאָרען וואָס וועלען אַזאַ ביכעל נישט פיהרען וועלען אַבערקענט ווערען פאַר געוועהנליכע סוחרים און וועלען אונטערגעוואָרפען ווערען אַ גרויסען שטייער, אַזעלכע ביכלען מוזען שוין געפיהרט ווערען פון 1. יאַנואַר, יעדער שטייער-אַמט וועט בעזונדער צו דעם אויפפאָדערען די עקספּעדיטאָרען פון זיין ראַיאָן.

די באַהנען וועלען איצט מיט אַ בעזונדערער פּינקטליכקייט רעגיסטרירען די סחורה-טראַנספּאָרטען פון די סוחרים, אַ חוץ דעם וועלען די סחורה-עקספּעדיציעס וואָס ווערען ערלעדיגט דורך אויטאָ-בוסען מוזען געבען וועגען דעם אינפאָרמאַציעס אויף יעדע פערלאַנג פון דער שטייער-מאַכט.

אין אַלע שטייער-אַמטען ווערען איצט איינגעלאַדען זאַכקענער, וועלכע וועלען אונטער אַ שבועה אויסגעבען דער שטייער-מאַכט די אַלע אינפאָרמאַציעס וועגען אומזאַץ-שטייער וואָס זיי וועלען נאָר וויסען.

די זאַכקענער וועלען האָבען בעזונדערע אויפגאַבען צו שאַצען דעם ווערט פון די זאַפּאַסען סחורות אין די געוועלבער וואָס פיהרען נישט קיין ביכער און אויך צו שאַצען די פרייזען פון די סחורות אין די געוועלבער, דאָס וועט אויך זיין אייבע פון די מיטלען צו שאַצען דעם אומזאַץ-שטייער.

אַ חוץ דעם אַלעם וועט די שטייער-מאַכט אַרויסרופען יעדען סוחר אויך צו געבען אויפקלערונגען וועגען זיין אומזאַץ. מען וועט איהם פרעגען, וואו ער קויפט סחורה, וויפיל ער קויפט, ווי אַזוי ער בעקומט די סחורה א. ד. ג.

די שאַצונגס-פּראָצעדור פון אומזאַץ-שטייער [illegible] היי יאָהר זיך אָנהויבען בעדייטענד פריהער.

ווער דאַרף נישט אויסקויפען קיין אקציז-פּאַטענט?

אין „דז. אוסטאַוו“ פון 22-טען דעצעמבער 1934 איז אָבגעדרוקט אַ פעראָרדנונג פון פינאַנץ-מיניסטער וועגען אקציז-פּאַטענטען.

אין דער דאָזיגער פעראָרדנונג ווערט געזאָגט, אַז אין די ערטער און שטעט, וואו די צאָהל איינוואוינער איז נישט גרעסער פון 2000 איינוואוינער. ווערען די דעטאַיל-סוחרים פון אַלקאָהאָל-געטראַנקען און בראַנפען בעפרייט פון די ספּעציעלע אקציז-פּאַטענטען.

די סוחרים פון בראַנפען און אַלקאָהאָל-געטראַנקען אין גרעסערע שטעט מוזען יאָ אויסקויפען אקציז-פּאַטענטען

מען מוז דערביי בעהמען אין אַכט, אַז דער האַנדעל מיט גאַנצע פלאַשען בראַנפען אין געוועלבער, וואו מען האַנדעלט מיט אַנדערע סחורות אויף אַ נאָרמאַלען פּאַטענט, איז בעפרייט פון אַ בעזונדערען פּאַטענט אין אַלע שטעט און שטעטלעך פאַר אַלע קאַטעגאָריעס סוחרים. מען דאַרף נאָר וועגען דעם בראַנפען-פערקויף אויף פלאַשען זיך פערשטענדיגען מיט דעם אָרטיגען אקציז-אַמט

ווידער אַ קאָנפערענץ וועגען פעראייניגען די יודישע האַנדווערקער און ווידער אָהן ערפאָלג...

אין לאָקאַל פון דער האַנדווערקער-עקספּאָזיטור איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ צווישען פאָרשטעהער פון דער האַנדווערקער-צענטראַלע, פיל-סודסקיעגאָ 69 און דער האַנדווערקער-עקספּאָזיטור וועגען ברענגען ענדליך צו דער פעראייניגונג פון די יודישע האַנדווערקער אין לאָדז.

מצד דעם צענטראַלען האַנדווערקער-פערבאַנד זענען אַנוועזענד געווען די ה"ה ראובן האָפמאַן, פּזשיגורסקי און אַנדערע, מצד דער עקספּאָזיטור דאָקטאָר גלאַטמאַן, גאָלאַסען און יוזעפאָוויטש, פון ביידע צדדים זענען ארויסגערוקט געוואָרען פערשידענע קאָנצעפּציעס, אַרום וועלכע ס'האָט זיך אַנט-וויקעלט אַ ברייטע דיסקוסיע, קיין ענטגילטיגע בעשלוסען זענען נאָך נישט אָנגענומען געוואָרען, און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען די געשפּרעכען פאָרטצו-זעצען און צו שטרעבען צו געפינען אַ מעגליכקייט פאַר אַן איינהייטליכער שטעלונג

קריטישע לאַגע פון דער זאָקען-אינדוסטריע אין אַלעקסאַנדער

(אג) איינער פון די גרעסטע צענטערס פון דער זאָקען-אינדוסטריע אין פּוילען, אַלעקסאַנדער, וואָס האָט איצט 125 פאַבריקען, דערונטער 10 קאָסאַן פאַבריקען און בעשעפטיגט איבער 3000 אַרבייטער, געפינט זיך איצט אין אַ זעהר שווערע ווירטשאַפטליכע לאַגע. דער ווינטער-סעזאָן איז אויסגעפאַלען זעהר שלעכט און עס איז געבליבען אַ סך סחורות אויף לאַגער.

עס דאַרף נאָך בעטאָנט ווערען, אַז אַ חוץ די מאַשין-זאָקען-פּראָדוקציע עקזיסטירט נאָך אין אַלעקסאַנדער האַנד - זאָקען - פּראָדוקציע, וועלכע אַרבייט אויסשליסליך וויגאָניע-אַרטיקלען. אַ חוץ פון וויגאָניע ווערען נאָך אויף די האַנד-מאַשינדלעך פּראָדוצירט זאָקען פון גאַרן, וועלכע זענען עטוואָס בעסער פון וויגאָניע און קאָסטען פון 3,50 ביז 5 זל. אַ טוץ. אין אַלעקסאַנדער בעמערקט זיך נאָך אַ כאַראַקטעריסטישע ערשיינונג: עס פערשווינדט נעמליך די זאָקען-אינדוסטריע, וואָס אַרבייט אויף אייגענער רעכנונג און אויף איהר אָרט ענטשטעהט די לויהן-אינדוסטריע.

פערוואַלטונגס-זיצונג פון דער האַנדווערקער-קאַמער

היינטיגען מיטוואָך קומט פאָר אַ זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער. אויף דער דאָזיגער זיצונג וועט בעטראַכט ווערען די פראַגע וועגען דער גרינדונג פון אַ האַנדווערקער-באַנק אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לעצטער סעסיע פון פערבאַנד פון די האַנדווערקער-קאַמערען.

אַ חוץ דעם וועט דער יודישער מיטגליד אין דער האַנדוו.-פערוואַלטונג אויפהויבען די פראַגע פון בעזייטיגען די יודישע בעאַמטע און אָנגעהמען אויף זייער אָרט אַנדערע.

קאַנדידאַטען אויף עקספּערטען ביי די שטייער-אַמטען

אין צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין

ווי בעקאַנט וועלען אין יאָהר 1935 מעהר קיין שאַצונגס-קאָמיסיעס ביי די שטייער-אַמטען נישט עקזיסטירען, אויפ'ן אָרט פון די לעצטע וועלען זיך די שטייער-אַמטען ווי אויך די שטייער-צאָהלער זיך בעניצען מיט געשוואוירענע זאַכקענער (עקספּערטען) די האַנדעלס-קאַמער איז יעצט צוגעטרעטען צוזאַמענצושטעלען אַ רשימה פון זאַכ-קענער פאַר יעדער בראַנזשע בעזונדער.

דער צענטראַל-קליינהענדלער פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15, האָט צוגעשטעלט פאָלגענדע קאַנדידאַטען: פאַר דער נאַביאַל-בראַנזשע: סעגאַל שלום, אייזיק מאיר, פּאַכטשאַרעק משה, פּרייס קלמן, דוטקעוויטש משה, קלעמשעווסקי איזאַק, וואָלבערג יחזקל, וואָלף רובין, דוטקעוויטש שלמה, דוטקעוויטש לייב און פּרייס מאַניעק.

פאַר דער קאָלאָניאַל-בראַנזשע: גרונדמאַן שלמה, באָרנשטיין חיים, ערדבערג משה, טשענסטאָכאָווסקי יחיאל, זאַקהיים לייב, קנע-לער שמעון, גאָלדבערג מאיר, רויכפעלד אברהם און ענגעל לייב.

פאַר דער פּרוכטען-בראַנזשע: ריינער אברהם, קלעפּקאַרטשיק הערש, קנאָס מער יצחק, וואַקסמאַן מענדעל און שערקאָווסקי יודעל.

פאַר די גאַסטראָנאָמישע אַנשטאַלטען: מאַרגאָלין בריך, נאָמבערג יוסף, שאַנצער שלמה, מאַניץ יעקב און רודזינסקי אהרן.

פאַר דער פיש-בראַנזשע: מאָרדכאַיעוויטש שמעון און טושינסקי אהרן.

פאַר דער קאָנפעקציע-בראַנזשע: לענקאָווסקי יעקב, מעש שמואל, הויזער הערצקאַ און מאַרקאָוויטש יודאַ.

פאַר דער אַלטער-גאַרדעראָבען בראַנזשע: זשעטעלנאַ שלום, באַטשאַן חיים און וואַגנער הערש.

פאַר דער גאַלאַנטעריע-בראַנזשע: האָלאַנד יעקב, מינץ יחיאל און ליפּמאַנאָוויטש מאיר.

פאַר דער מילך-בראַנזשע: קליימאַן יצחק, קאַיאָווסקי אברהם, העלפאַנד שלמה, ליבפריינד קאָפּל און בירנבוים לאָזער.

פאַר קוך-געשיר און גלאָז: קאַמפּעל יעקיר, רייס בעריש און טשאַשניאַק נח.

פאַר דער מעבעל-בראַנזשע: לאַזשניק חיים.

שטייער-קאַלענדאַר פאַר'ן חודש יאַנואַר 1935

דעם 5 יאַנואַר ענדגילטיגער טערמין איינ-צוצאָהלען דעם הכנסה-שטייער, וועלכער איז פּראָפּ-בערעכענט געוואָרען פון די אַנגעשטעלטע.

דעם 15 יאַנואַר — ענדגילטיגער טערמין צו צאָהלען די חודש-זאַליטשקעס פון אומזאַץ-שטייער פאַר אונטערנעהמונגען, וועלכע פיהרען רעגולערע האַנדעלס-ביכער.

דעם 15 יאַנואַר — דער ענדגילטיגער טער-מין פון צאָהלען דעם 10-פּראָצענטיגען צוגאָב-שטייער צו דער חודשליכער זאַליטשקע פון אומ-זאַץ-שטייער, וועלכער ווערט איינגעצאָהלט דורך אונטערנעהמונגען מיט פּאַטענטען פון 1 ביז 5 קאַטעגאָריע.

דעם 15 יאַנואַר — דער ענדגילטיגער טער-מין פון צאָהלען די זאַליטשקעס פון אויסערגע-וועהנליכען שטייער פון געוויסע פּראָפעסיאָנעלע בעשעפטיגונגען.

דעם 31 יאַנואַר — ענדגילטיגער טערמין פון צאָהלען די פערטע ראַטע פון שטייער פון אונבע-וועגליכע גיטער פאַר'ן יאָהר 1934.

דעם 31 יאַנואַר — ענדגילטיגער טערמין פון צאָהלען די פערטע ראַטע פון לאָקאַל-שטייער פאַר'ן יאָהר 1934.

דעם 31 יאַנואַר — ענדגילטיגער טערמין פון צאָהלען די פערטע ראַטע פון נישט-פערבויטע פלעצער פאַר'ן יאָהר 1934.

די אַלע, וועלכע האָבען נאָך נישט קיין פּאַ-טענטען אָדער רעגיסטראַציע-קאַרטען אויפ'ן יאָהר 1935 דאַרפען זיי באַלד אויסקויפען, אין געגען-פאַל דראָהט שטראָף.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 8 יאנואר
ד שבט תרצ"ה

זון-אויפגאנג 7.44
זון-אונטערגאנג 3.42

די מיסברויכען אין ק. ק. א.

געוו. דירעקטאר, וויצע-דירעקטאר און פאבריקאנט אויף דער בעשולדיגונגס-באנק.—נעכטען זיך אנגעהויבען דער פראצעס אין קרייז-געריכט

(א) נעכטען זענען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק אין לאדזשער קרייז-געריכט אוועקגעזעצט געווארען דער געוו. דירעקטאר פון דער לאדזשער קאמונאלער שפאר-קאסע (ק.ק.א.) סטעפאן נארושקיעוויטש, דער געוו. וויצע-דירעקטאר יאן האנעמאן און דער פאבריקאנט נתן משה ראדזינער.

נעגען די ביידע געוו. דירעקטארען איז ארויסגערוקט געווארען דער פארווארף, אז זיי האבען געגעבען הלוואות צו פערזאנען, וואס האבען נישט פארגעשטעלט קיין גענוגענדע גאראנטיעס, און אז חוץ מזה האט זיך נארושקיעוויטש צוגעאייגענט גרויסע סומען געלד.

דעם 31 יולי 1933 האבען די רעווידענטען פון דעם ק.ק.ז.-פערבאנד אין ווארשא אנגעהויבען די ליוסטראציע פון דער לאדזשער ק.ק.א.

עס איז דאן, צ.א. פעסטגעשטעלט געווארען, אז נארושקיעוויטש האט דיסקאנטירט א וועקסעל א געוויסען ווינצענטי זשעפקאוויטש, אינהאבער פון אנ'אפטייק-סקלאד, אויף 1,000 זלאטעס, ווייסענדיג דערביי, אז זשעפקאוויטש האט נישט קיין געלד אויף אויסצוקויפען דעם דאזיגען וועקסעל. דאס געלד פארן דיסקאנטירטען וועקסעל האט נארושקיעוויטש צוגענומען פאר זיך.

ווייטער איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז נארושקיעוויטש האט ביי זיינע מאניפולאציעס געפעלשט דריי אונטערשריפטען אויף קבלות פון הלוואות, ווי דהיינו, די נעמען פון: יאנינא ריכטער (אויף 500 זל.), גאדל אראנאוויטש (11 הונדערט זל.), וועלכער קאן אגב בכלל נישט שרייבען, און פון איגנאצי לאנדאו (800 זל.).

ס'איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען, אז נארושקיעוויטש און האנעמאן האבען, אלס די פיהרער פון דער באנק געגעבען גרויסע הלוואות צו פערזאנען, וועלכע האבען נישט פארגעשטעלט קיין גענוגענדע גאראנטיעס, אז זיי וועלען זייערע חובות אפצאהלען.

ווייטער האט מען געגעבען קרעדיטען איזראעל טילער'ן, וועלכער האט שוין בשעתו נישט געגעבען קיין גאראנטיע, אז זיינער א חוב וועט געדעקט ווערען, און דער קרעדיט זיינער איז כסדר געוואקסען, זייענדיג פערשטעקט אויף קאנטעס פון פערשידענע פערזאנען, וועלכע האבען די מינדעסטע גאראנטיעס נישט געשאפען, אז זיי וועלען בעצאהלען.

צ. א. זענען געגעבען געווארען קרעדיטען צו: ע. ווייגט (א מיהל), דעם פערמשפט'ן גימנאזיאל-דירעקטאר זענאן פאזנער, דעם ראטמאן י. ביאלער, דעם געוו. לייטער פון מייסטער-פעראיין יוזעף ליפסקי, דער ספארט-געזעלשאפט „הכוח", דעם ד"ר יוליוש קרויש, א. גראהמאן א. א.

טילערס חוב איז פערשריבען אלס הלוואה אויף א היפאטעק, אבער ס'איז א שטארקער ספק, צי די דאזיגע סומע וועט איינגעמאהנט ווערען.

חוץ-מזה האט נארושקיעוויטש נישט געגומען קיין מאניפולאציע אפצאהלען פון א סך קליענטען,

אין רעזולטאט פון דער יולי ליוסטראציע איז נארושקיעוויטש צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט פאר'ן צואייגענען זיך א געוויסע סומע.

ווי בעזאגט האט זיך נעכטען אנגעהויבען דער פראצעס.

צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען 50 עדות, און 2 עקספערטען.

לכתחילה, אין סאמע אנהויב פון פראצעס, טראגט אריין דער אדוואקאט פארעל (מצד די בעשולדיגטע) א פארשלאג צו בעזייטיגען די בעשטימטע 2 עקספערטען, בעגרינדענדיג זיין פארשלאג דערמיט, וואס דער ערשטער עקספערט אלשעווסקי, וועלכער איז גערופען אויך אלס עדות, איז איצט — דער וויצע-דירעקטאר פון דער ק. ק. א. אזוי אז עס איז א ספק, צי וועט ער קאנען בלייבען אביעקטיוו אין זיינע דערקלערונגען, און דער צווייטער עקספערט, ספיכאלא, האט ווידער נישט די נויטיגע קוואליפיקאציעס.

נאך א קורצער בעראטונג האט דאס געריכט אויסגעשלאסען אלשעווסקין פון דער עקספערטיזע און אויף זיין ארט בעשטימט דעם רעווידענט פון ק.ק.א.-פערבאנד, ה' ראשקאווסקי.

נאכ'ן איבערלייענען דעם בעשולדיגונגס-אקט, ווערט פערהערט דער ערשטער דער געוו. דיר. נארושקעוויטש, וועלכער איז זיך מודה, אז ער האט זיך צוגעאייגענט געלד, אבער נישט אזעלכע גרויסע סומען, ווי די אנגערופענע אין בעשולדיגונגס-אקט. ער האט אגב אויפגעקלערט אז די דיפערענץ איז ענטשטאנען צוליב זיינע פערשולדיגונגען, וועלכע זענען בעשטאנען אין דעם, וואס די קליענטען זענען אויסגעצאהלט געווארען פערשידענע סומען אויסשליסליך אויף זיינע אויפטראגען.

אויף וויפיל עס האנדעלט זיך וועגען איינצאהלונגען אויפ'ן חשבון פון פראטעסטירטע וועקסלען פון קליענטען, האט ער געהאט ביי זיך א בעזונדערע האנד-קאסע, פאר וועלכע ער האט געפיהרט א בעזונדער ביכעל, און ערשט דאן, ווען דער קליענט פלעגט האבען איינגעצאהלט די פולע סומע, פלעגט ער זי אייניטראגען אין דער הויפט-קאסע.

אויך איז זיך נארושקיעוויטש מודה געווען, אז ער האט געפעלשט צוויי חתימות אויף קוויטונגען. וואס שייך ראדזינערן דערקלערט ער, אז די וועקסלען האט איהם דער לעצטער געגעבען אויף ארויסצוהעלפען זיך פון דער סיטואציע. בנוגע די 518 זל. מאניפולאציע-געלדער, האט ער דערקלערט. אז ער האט די סומע באניפיקירט לטובת די קליענטען.

וועגען דעם פארווארף, אז ער האט געגעבען הלוואות צו פערשידענע מענשען, טראץ דער נעגאטיווער מיינונג וועגען זיי, דערקלערט נארושקיעוויטש, אז ער, אלס געוו. לאנגיעהריגער דירעקטאר פון דער קריסטליכער סוחרים- און פאבריקאנטען-באנק אין לאדז, האט די דאזיגע מענשען און זייער קרעדיט-פעהיגקייט אויסגעצייכענט געקענט.

צום צואייגענען זיך דאס געלד האט איהם דערפיהרט דער פרט, וואס אריבערגייענדיג פון דער קריסטליכער סוחרים- און פאבריקאנטען-באנק, אין דער ק.ק.א. איז ער געווען שולדיג פערשידענע פערזאנען 20,000 זל., און אזוי ווי מ'האט ביי איהם דאס געלד שטארק געמאהנט, האט ער געמוזט אנקומען צו געפעליגקייטס-וועקסלען, וועלכע בעקאנטע און קרובים האבען איהם אויסגעשטעלט.

נאך נארושקיעוויטש'ן ווערט פערהערט דער געוו. וויצע-דירעקטאר האנעמאן, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין נאכלעסיגקייט ביים געבען הלוואות, אבער — נישט אין אייגעננוציגקייט האנעמאן איז זיך אבער דערין נישט מודה. אויך ראדזינער איז זיך נישט מודה אין דעם, וואס עס ווערט איהם פארגעווארפען.

נאך דעם, ווי עס ווערט נאך פערהערט דער עדות באלעסלאוו אלשעווסקי, וועלכער האט אדורכגעפיהרט די רעוויזיע אין ק.ק.א. און וועלכער שילדערט די שלעכטע, כאאטישע ווירטשאפט פון געוו. דיר. נארושקיעוויטש, ווערען די געריכטס-פערהאנדלונגען איבערגעריסען ביז היינט 9 פריה.

יודיש
מאריאנעטען-שפיל
„בערל-שמערל-טעאטער"
אנפיהרונג משה בראדערזאן
אין קאפע „אידעאל"
(פיעטריקאווער 48)
היינט, דינסטאג—1 פארשטעלונג
אנהייב 10 אווענד.
קאנסומציע 1 זל.
לעצטע טעג פון 1-טן פראגראם

„אזוינס און אזעלכעס"
עס ווערען געגעבען קאריקאטורען פון:
ד"ר רויז-און-בלאט, ד"ר פלויש, אסקאר קאנסום, מאקס קאנסוגל, יצחק גרינבוים, חיים ראסנער, דיר. צאהל-טמסטער, ליפיש פאן ראזענבערג, גרשון וואוילמאן, ר' יאסעלע מנ'ער, קאמענדאנט בערעק מיזלעראוויטש, פאניע די חונ'טע, מאראם אסתר טענדעראווא, באקס ראטהאלין, שמערל-עט-בעריל, פיניעלע טויק, יעקע קנאק-אוט, פאנגא דעפטאקובנא וואלעגט! ראדני, וואיטשע כאווא די דאזארצעבע.
טעקסטען: משה בראדערזאן, י. אברושאנעק און ח. י. בזשוסטאווסקי. לאלקעס געשניצט — ש. מאבאק. מוזיק ארראנזשירט: דוד בייגעלמאן.
קאנסומציע 1 זל.

געגען די צו הויכע סטאוקעס פון צוגאב-קאמונאל-שטייער

(א) די היגע הויזבעזיצער-פעראיינען האבען, אין שייכות מיט די לעצטענס פעסטגעשטעלטע סטאווקעס פונ'ם קאמונאלען צוגאב-שטייער (פונ'ם מלוכה'שען שטייער אויף אומבעוועגליכע גיטער) אונטערגענומען אנ'אקציע וועגען רעדוצירען די דאזיגע סטאווקעס.

עס איז אוועקגעשיקט געווארען א ספעציעלע דעלעגאציע צו דער צענטראל-מאכט.

אדמו"ר דער ראדאשיצער רבי בעהט זיינע קרובים, חסידים, גוטע פריינד, זיי זאלען קומען היינט יום ג' בא בערב אין זאל פאמאזש שולץ 2 אויף דער חתונה פון זיין זוהן. דער קבלת-פנים הויבט זיך אן פינקטליך 8 אווענד.
ועד דחסידי ראדאשיץ, בזשעזשינער 15.

ארונטערגעפאלען פון טראמוויי

(א) אויפ'ן ריימאנט-פלאץ איז די 19-יעהריגע ועלדע טאפלאוויטש (וואולטשאנסקא 61) ארונטערגעפאלען פון א טראמוואי און זיך שטארק צושעדיגט דעם גאנצען קערפער.

פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט א היים.

אבלוטיג שפיל מיט א סארדינקע שאכטער

(א) אויף גדאנסקא 77 האט זיך די 7-יעהריגע סאלא כענטשינסקא, שפילענדיג זיך מיט א געעפענט סארדינען-שאכטעל מורא'דיג צושניטען די פינגער. מ'האט געמוזט ארויסרופען פאגאטאוויע

א נייע לאטעריע-אבטיילונג

אויפ'ן סמך פון דער ערלויבניש פון דער גענעראל-דירעקציע פון דער מלוכה-לאטעריע ווערט היינט געעפענט א נייע אבטיילונג פון דער בעריהמטער גרעסטער לאדזשער קאלעקטור ג. יאטקא אויף דער נאוואמיעסקא 1. דעם נייעם לאטעריע-קאנטאר ווינשען מיר פיל גליק און גרויסע געווינסטען. עס איז כדאי צו בעמערקען, אז לאסען צו דער 1-טער קלאס 32-טער מלוכה-לאטעריע מיט גרויסע געווין-שאנסען זענען שוין דארט צו בעקומען.

Dr. H.Rakowski
אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
האט זיך איבערגעצויגען פון זאוואדזקא 8 אויף טראוגוטא 5. טעל. 137-34.

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי" ציגעל-נאם 27 טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.
1000-ער מענשען האבען שוין בעוואונדערט פאר די 1000-ער מענשען, וועלכע פערלאנגען עס צו זעהען

50 יאהר יודיש טעאטער אין איין נאכט
א צויבער-אווענד פון 1001 נאכט
א נאכט פון כל-טוב — א נאכט אין 7-טען הימל
די איינציגע פלאם-פייערדיגע קאסקאדנע סובריטין
רעגינא צוקער
אין איהר קרוין-ראל.
היינט, דינסטאג, 9.30 א זייגער אוונט
וועט מען אין „ראזמאיטאשטשי" אויפציהען דעם פארהאנג און ס'וועט זיך אנהויבען א גראנדיעזער יובילעאום-אווענד פון די שענסטע און בעסטע מוזיקאלישסטע און הומארפולסטע עכט-יודישע פיעסען, וועלכע האבען בעצירט דאס יודישע טעאטער אויף דער גאנצער וועלט אין פערלויף פון 50 יאהר.
היינט, דינסטאג, 9.30 אוונט — גרויסע הנחה-פארשטעלונג
אלע בילעטען אין פארטער נאר 1 זל.
די קאמעדיאנטקע
אין 2 אקטען, 20 נומערן געזאנג און טענץ מיט רעגינא צוקער
אין דער הויפט-ראל. — נאך דער גאנצער פארשטעלונג פון דעם יובילעאום-פראגראם: א קראנץ פון די פאפולערסטע אפעריטען-פראגמענטען און סצענקעס אין קאסטיום און גרים אויסגעפירט דורך אלע ליבלינגע פון טעאטער: בר-כוכבא / שולמית / שלומקע און ריקל / חפני און פנחס / רומענישע התונה / קאוומאזער ליבע גאט, מענש און טייוועל / פרנסה / נשמה פון מיין פאלק.
קיין איין יודישער טעאטער-בעזוכער וועט נישט פעהלען היינט אין טעאטער.
שוין דעם פרייטאג קומט דער גראנדיעזער קארנאוואל-פיקניק ווי אויך קארל צימבאליסט'ס טריומף-אויפפיהרונג „דעם טאטענ'ס זונדל" מיט רעגינא צוקער.

וועלכע אינטעלעקטועלע ארבייטער

האבען דאס רעכט צו געניסען פון אונטערשטיצונג

(א) די סאציאלע פערזיכערונגס-אנשטאלט אין לאדז האט נעכטען בעקומען א מיניסטעריאלען צירקולאר מכוח די אונטערשטיצונגען פאר גייסטיגע ארבייטער.

לויט דעם דאזיגען צירקולאר קומט אויס, אז אויף צו בעקומען דאס רעכט צו פאדערען אונטערשטיצונגען, בעת מאנגעל אין ארבייט, דארף מען נישט, דאס די ארבייט זאל מען האבען געפיהרט אהן הפסקה, אדער ביי איין ארבייטס-געבער. עס גענוגט, דאס דער פעטענט זאל האבען אפגעארבייט 6 סקלאדקע-חדשים בסך הכל אין משך פונם [illegible]טען יאהר, רעכענענדיג אויף צוריק פון דעם טאג אן, ווען ער האט פערלוירען זיין בעשעפטיגונג.

קלאנג-קינא-טעאטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער-פראגראם!
— I —
„פערבאטענע מעלאדיע"
גרויסער ענזאטישער פילם. — אין דער הויפט-ראלע JOSE MOJICA
— II —
די שטים פון א פערמשפט'ן
פילם פול מיט ליבע, פערראט, פערברעכען און אפפערונג. — אין די הויפט-ראלען:
Lucjen Muratore, Vera Correne
אנהויב פון די סעאנסען: שבת און יום-טוב 12 א זייגער. געוועהנליכע טעג 4 נאכמ.

פילהארמאניע-זאל
נארוטאוויטשא 20
אנהויב 6 א זייגער, שבת און זונטאג 12 א זייגער
פרייז פון 54 גר. 47

דער מייסטער-פילם פון ארץ-ישראל דאס לאנד פון אונזער טרוים און האפנונג אין לעבעדיגען בילד
דאס נייע ארץ-ישראל

אלגעמיינע פערזאמלונג פון צענטר. קליינהענדלער-פעראיין

אין צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין, פאמארסקא 15, איז פארגעקומען די אלגעמיינע עהרליכע פערזאמלונג.

ביי א פולגעפאקטען לאקאל, עפענט די פערזאמלונג דער פארזיצענדער פון דער וואהל-קאמיסיע ה׳ לייב פריס. נאכן פארלעזען דעם טאג-ארדנונג ווערט אויסגעוועהלט אלס פארזיצענ-דער ה׳ גאלדקינד, וועלכער לאדענט איין אלס בייזיצענדע די ה״ה סעגאל, לענקאווסקי און זשעטעלנא.

דאס ערשטע ווארט בעקומט דער קאסירער ה׳ נאפארסטעק. וועלכער גיט אפ דעם קאסע-בעריכט וואס שליסט זיך אויף דער זייט פון הכנסה מיט 22,739 ג. און 22 גר. אויף דער זייט פון אויסגאבען מיט 22,679 ג. און 83 גר.

ראטמאן כארי זאגט, אז ווי ס׳איז צו זע-הען פון יעדער פאזיציע פון קאסע-בעריכט, בע-זיצען מיר א געזונדען בודזשעט, ווען מיר פער-גלייכען דעם בילאנס מיטן פאריאהריגען — זע-הען מיר אז די איינפלוסען זענען געשטיגען מיט 37 פראצ. אין דער צייט ווען דער חודש-אפצאהל איז פערקלענערט געווארען. און אט דאס איז גע-שעהען אין א צייט, ווען אין אלע ארגאניזאציעס ווערען די איינפלוסען פון טאג צו טאג קלענער. אין פערלויף פון יאהר זענען צוגעקומען 6 נייע סעקציעס אויף אן׳אלגעמיינע צאהל פון 485 מיט-גלידער. מיר בעזיצען נישט קיין שום חובות, מיר זענען נישט שולדיג קיין דירה-געלד, נישט אין די פערזיכערונגס-אנשטאלטען, וועלכע מיר האבען אין לעצטען יאהר אפגעצאהלט איבער 3000 ג. דאס פערסאנאל בעקומט פענסיע פארן מאנאט פאראויס און ביים היינטיגען טאג איז שוין דער לויפענדער מאנאט געדעקט, אט מיט דעם קען זיך קיין איין קליינהענדלער-פעראיין נישט בעווייזען.

אין פערלויף פון יאהר איז געשריבען געווארען 3,925 ביטעס, אדורכגעפיהרט 7,092 אינדיווידועלע און 107 אלגעמיינע אינ-טערווענצען אין אלגעמיינע ענינים. ביים סטא-ראסטע זענען אדורכגעפיהרט א גרויסע צאהל אינטערווענצען פאר די האנדעלס-שעה׳ן. דער פעראיין שטייט אין שטענדיגען קאנטאקט מיט דער פרעסע און אינפארמירט דער עפענטליכקייט וועגען יעדע אונטערנעמונג. יעדענפאלס זיצען מיר נישט מיט פערלייגטע הענד און מיר האבען נאך נישט געזאגט דאס לעצטע ווארט אין דער פראגע האנדעלס-שעה׳ן. לעצטענס איז די פראגע אזוי פערשארפט געווארען, אז מ׳האט געמאכט פראטאקאלען קרעמער פארן שטעהען ביים גע-וועלב אדער פארן טויער און אלץ פארן „האנד-לען" און די אלע וואס האבען בעקריגט רעקור-סען האט מען פערטאפעלט די שטראפען. מיר האבען אונטערגענומען שריט די פראגע אויפ-צוקלערען.

מיר האבען אויך אנגענומען שריט, געגען שליסען די מילכיגס-געשעפטען און גאסטראנאמישע אנשטאלטען פאר נישט ענטשפרעכען די נייע פארשריפטען אין האבען עפעס אויסצופועלן.

מיר האבען גענומען דעם אקטיוועסטען אנטייל אין אלע פראיעקטען, וועלכע זענען אויס-געארבייט געווארען אין דער צייט דורך דער לאדזשער האנדעלס-קאמער.

מיר זענען די ערשטע ארגאניזאציע, וועלכע טרעט ארויס צו וואהלען מיט א בעזונדערע ליסטע, מיר פערלאזען זיך נישט אויף קיינעם, מיר גלויבען נאר אונזערע אייגענע פארשטעהער. אונזער ארויסטריט האט געפינען דעם גרעסטען ערפאלג, מיר האבען בעקומען אן׳אייגענעם פאר-שטעהער א קליינהענדלער אין דער האנדעלס-קאמער, יודישע קהלה און לאדזשער שטאט-ראט. דאס וויכטיגסטע איז נישט דאס וואס מיר הא-בען בעקומען פארשטעהער אין די דערמאנטע זעלבסטפערוואלטונגען, נאר דאס, וואס מיר הא-בען דערוועקט דעם קליינהענדלער צום בעוואוסט-זיין, אריינגעגעבען מוט און איבערצייגונג צו זעלבסטשטענדיגקייט.

מיר האבען געפיהרט א ברייטע פאטענטען-אקציע, דעלעגירט ספעציעל נאך ווארשא 2 פער-זאן, און אפגעהאלטען א גאנצע ריי קאנפערענצען אויך מיטן דירעקטאר פון „דזשוינט" און „צעבעקא" ה׳ גיטערמאן, ליידער איז די לאגע פון יודען אין פוילען אזא שרעקליכע, אז בנוגע פאטענטען קען מען גארנישט בעקומען, דערפאר אבער האבען מיר בעוואויגען צו צענטראליזירען און לעגאליזי-רען אלע קליינע גמילת-חסדים-קאסעס אין לאדז, פאר די לעצטע ווערט דאס זיין א זעהר גרויסער בעווינס.

דאס ווארט בעקומט דערנאך ה׳ פריס, וועלכער זאגט: מיר דער איינציגער פעראיין, וועלכער בע-ציהט זיך ערנסט צו יעדער פראגע און ארבייט אויף א געזונטען מאראלישען, געזעלשאפטליכען באדען, אויפן באדען פון ריין ווירטשאפטליכע ענינים.

דאס ווארט בעקומט דער פארשטעהער פון דער נאביאל-סעקציע ה׳ סעגאל, וועלכער זאגט, אונזער סעקציע געהערט איינגאנצען צו דעם פער-איין איינינע מאנאטען, אבער דורך דער צייט הא-בען מיר זיך איבערצייגט, אז דאס איז דער איינ-ציגער פעראיין, וועלכער קען און וויל פאר אונז עפעס אויפטון. פערוואלטונגס מיטגלידער פון אנ-דערע בראנזשען בעמיהען זיך אריינצוציהען אין אונזער לאגע און מיטהעלפען אדורכפיהרען אונ-זערע פאסטולאטען.

נאך דעם בעקומט דאס ווארט דער פאר-שטעהער פון דער קאלאניאל-סעקציע ה׳ מאגנו-שעווסקי און זאגט, ס׳איז אלעמען בעקאנט, אז די קאלאניאל-געוועלבער, האלטען פאר געגנער די נאביאל-געוועלבער און גאסטראנאמישע אנשטאל-טען (מלעטשארניעס, הערבאטשארניעס) די פער-וואלטונג האט בעוויזען צוזאמענצוברענגען די פארשטעהער פון די אלע סעקציעס און צופיהרען צו דעם, אז אלע זאלען צוזאמענארבייטען און איי-נער זאל דעם צווייטען מיטהעלפען אין אדורכ-פיהרען אינדיווידועלע אדער געמיינזאמע ענינים.

נאכן אדורכפיהרען ענדערונגען אין די סטא-טוטען ווערט אויסגעוועהלט פאלגענדע פערזאנען אין דער פערוואלטונג:

פרעזעס: ראטמאן און פרנס פיאטר כארי, וויצע-פרעזעס: אברהם אבראמאוויטש, וויצע-פרעזעס: שלום סעגאל, סעקרעטאר: יעקיר קאמ-פעל, קאסירער: לייב פריס, עקאנאם: יעקב לאסמאן, משה אייזיק, מרדכי טאגעליכט, משה נאפארסטעק, בערל מאגנושעווסקי, שמעון מרדכא-יעוויטש, לייבוש ניימאן, יוסף מארקעוויטש, יעקב לענקאווסקי, יצחק קליימאן, משה גאלדקינד, חיים באטשאן, יוסף נאמבערג, שלום זשעטעלנא.

שידס-געריכט: אדוואקאט מ. ענגלישער, יעקב לענקאווסקי, לייב זאקהיים, פנחס זאנענבערג, משה דוטקעוויטש, אליעזר בירנבוים, ישראל באראנקעוויטש, שמעון קנעפער, שלום סעגאל, יצחק רייזמאן, ראובן וואלף, שלמה אווריינסקי, מרדכי טאגעליכט, מלך גרונדמאן, שמחה טערקעל-טויב, אהרן טושינסקי.

רעווידיר-קאמיסיע: יעקב האלאנד, אברהם ריינער, שלמה העלפאנד יצחק מאיר פרידבערג, קלמן פריס, שלמה שאנצער, הערש קלעפקאר-טשיק, פסח קראקאווסקי.

פערזענליכעס

היינט פייערט די זילבערנע חתונה, דער בעקאנטער אינדוסטריעלער און געזעלשאפטליכער טוער, אינזשיניער וולאדזשימירוש עבאראוויטש און זיין פרוי, מאדאם יאדוויגא ראשיצקא-עבאראוויטש.

אויך היינט פארמיטאג קומט פאר די חתונה פון פריילין יאנינא עבאראוויטש, די טאכטער פון אינזש. עבאראוויטש, מיט ה׳ וולאדיסלאוו מיכא-ליק, א העכערען בעאמטען פון פוילישען אויסערן-מיניסטעריום.

די דאמען-מאגאזין-שניידער ארגאניזירען זיך

די טעג איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די דאמען-מאגאזין-שניידער ביים סאציאליסטישען האנדווערקער-פעראיין, עס איז אויסגעהערט געווא-רען א בעריכט וועגען די איצטיגע לאגע אין פאך. די פערזאמעלטע האבען אויסגעדריקט זייער גרייט-קייט זיך צו ארגאניזירען ביים סאצ. האנדווערקער פעראיין. עס האבען זיך פערשריבען א גרויסע צאהל מיטגלידער און עס איז אויסגעוועהלט געווארען א פאך-קאמיסיע מיט פאלגענדע חברים: נייבערגער, בערגער, הארצשטארק, מילווערגער, גוטמאן, שלאמאוויטש, אבערזשאנעק א. א.

די פאך-קאמיסיע איז שוין צוגעטרעטען צו פראקטישע ארבייט. אין די נאהענטסטע טעג וועט-רען גערופען א רייה פערזאמלונגען וועגען זעהר אקטועלע פאך פראגען.

קינא-טעאטער
„MIRAŻ"
11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16
היינט און פאלג. טעג!
„KOCI PAZUR"
אין דער הויפט-ראלע:
HAROLD LLOYD
פרייזען פון די פלעצער:
54 גר., 85 גר. 1.09 זל. באלקאן 75 גר.
דער זאל איז גוט בעהייצט.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 93-201
ספעציאליסט
פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—אווענד.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 32-141
עמפפאנגס-שעה׳ן 8—10, 12—2, און 5—8 אווענד
זונטאג און יום-טוב פון 9—11 בייטאג.
און יו״ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארט-זאל.

GABINET KOSMETYCZNY
I. NAMIOTOWEJ
ul. Narutowicza 11 front, I piętro
przyjm.: 10–3 i 5–8.
Masaż twarzy, maquillage,
trwałe przyciemnianie
brwi i rzęs, usuwanie
brodawek oraz zbędnego
owłosienia.
Porady bezpłatne.
Ceny przystępne.

ר. איזראעל

דער בערזען-סוחר

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

85

— איך זאל בעגעהען זעלבסטמארד? פאר-וואס? שולמית, פארוואס זאל איך בעגעהען זעלבסט מאורד?

— דערפאר, ווייל איך וויל נישט, אז עס זאל זיך ארומדרעהען אויף דער וועלט מיין קינדס פאר-טעד, וועלכער איז א מערדער, און ווידער האט זי מיך געטראפען אין אזא מאמענט ווען איך בין גע-ווען פעהיג אויף אלץ, ווען איך בין נאר נישט פעהיג געווען צו טראכטען, שטעלט זיך פאר. איך בין גע-קומען פון דער ליה פון דער פרוי, וועלכע איך האב געליבט, וועלכע איז געווען מיין גליק און צו-קונפט, איך האב מעהר נישט געהאט קיין פערלאנגען און אויסדיכטען. סיי־ווי־סיי האבען זיך אין מיינע גע-דאנקען געמישט זעלבסטמארד־געדאנקען און דערי בער האט מיך שולמיתס פאדערונג נישט אזוי שטארק איבערראשט, צו דיסקוסירען מיט איהר האט נישט געהאט קיין זין, איבריגענס איז עס געווען איבער מיינע מעגליכקייטען, זי האט צו מיר גערעדט און איך האב געשוויגען, נישט קו-קענדיג אפילו אויף איהר, פערטיפט אין מיינע גע-דאנקען, די האט צו מיר ווייטער גערעדט.

— איך לאז דיר איבער דא דעם רעוואלווער, ער איז אנגעלאדען, מ׳דארף איהם נאר צולעגען צו דער שלייף און א ציה טון ביים צינגעל. דער רעוואל-ווער וועט אויסשיסען און אלץ וועט זיין ערלעדיגט, איך וועל אין דער צייט שטעהען הינטער דער טיר, ווען איך וועל הערען, אז דער רעוואלווער האט אויסגעשאסען און ווען איך וועל זיך משער זיין, אז דו לעבסט נישט מעהר, וועל איך גלייך צו־אי־רען מיט דער באהן און מיט דער באהן גלייך צו דער שיף, מיט וועלכער איך וועל צוריק אפפאהרען קיין לאנדאן. ס׳איז גלייכער, אז איהר זאלט שטאר-בען מיט אזא עהרען־טויט, איידער דורך א טויט-עקזעקוציע פון דער געריכטס־מאכט, ס׳וועט אויך זיין גלייכער פאר די לייטיגע, וועלכע וועלען נאך דיר בלייבען, קיין באדויערן קוגיס האסט דו דאך נישט, איך ווייס, אז דו ביזט אן׳איינזאמער מענש, ס׳וועלען נאר בלייבען איך מיט מיין קינד, וואס שייך דעם קינד וועט עס זיך קיינמאל שוין נישט דערוויסען וועגען דעם ווער ס׳איז געווען איהר פא-טער און איך וועל דעם פערלוסט איבערטראגען, פאר דיר איז קיין אנדער עצה נישט פערהאן.

— איך האב גארנישט געענטפערט, וואס האב איך איהר געהאט צו ענטפערען? איך האב נאך אליין נישט פערשטאנען וואס זי רעדט צו מיר. זי האט איבערגעלאזען דעם רעוואלווער אויפ׳ן טיש און איז ארויס, שטעהענדיג אין דער טיר, האט זי צו מיר געזאגט מיט א בעפעהלערישען טאן.

— די גאנצע פראצעדור זאל מעהר נישט דויערען ווי 5 מינוט, איהר דארפט דאך פערשטעהן, אז [illegible] זיך נישט אוועקשטעלען הינטער דער טיר אוןווארטען שעה׳ן־ווייז, זי האט גערעדט ווי א ציניקער, זי האט פשוט געלאכט פון מיר, און איך [illegible] ווי הינטער [illegible] טיר. ס׳איז מיר אפילו נישט איינגעפאלען, אז איך זאל קענען נישט ערפיהלען דעם פערלאנג פון דער פרוי רובין, אזוי ווי זי איז נאר ארויס פון מיין שטוב, האב איך גלייך גענומען דעם רעוואלווער אין האנד אריין, איך האב איהם עטליכע סעקונדען אנגעקוקט און שוין צוגעלייגט צו מיין שלייף. ס׳איז מיר נישט געווען נישט גוט און נישט שלעכט, איך האב שוין דעמאלס נישט געפיהלט, אז איך לעב. איך ווייס איצט נישט ווי אזוי דאס איז געווען, אבער איך האב א ציה געגעבען ביים צינגעל, איך האב דייטליך גע-הערט דעם שאס, כ׳האב נישט געוואוסט צי איך בין פערוואונדעט אדער נישט, כ׳ווייס נאר, אז ווען איך האב צוריק בעקומען דאס בעוואוסטזיין בין איך געלעגען אויסגעצויגען אויף דער פאדלאגע.

— איך האב זיך שנעל אויפגעשטעלט, אנגע-הויבען זיך צו בעטאפען, צי ס׳איז מיט מיר נישט עפעס געשעהען, אבער איך בין געווען גאנץ און געזונד, איצט האב איך זיך אנגעהויבען צו דער-מאהנען וואס דא איז פארגעקומען, איך האב זיך משער געווען, אז די פרוי רובין שטעהט נאך הינטער דער טיר, אזוי ווי זי האט געזאגט, איך בין צוגע-לאפען צו דער טיר, וועלכע פיהרט אויף דער טרעפ און זי האסטיג אויפגעראלט, קיינער איז אבער נישט געווען, איך בין ארויסגעלאפען אויפ׳ן גאס, אבער קיינעם שוין מעהר נישט געזעהען, איך בין אויסגעפאהרען שנעל צו דער באהן, וועלכע געהט אפ צו דער גרעניץ, אבער איך האב שוין געהאט פערשפעטיגט, די באהן איז אוועק מיט עטליכע מינוט פריהער, איך בין צוריקגעלאפען אין דער שטאט, געלאפען איבער די גאסען ווי א משוגענער, זיך נישט אפגעשטעלט מיט קיינעם, נישט געוואוסט, וואס איך זאל טון, איינציגווייז בין איך צוריקגעקו-מען צום בעוואוסטזיין, איך האב מיר אנגעהויבען צו בעטראכטען די סבות צוליב וועלכע שולמית האט געמאכט אזא ווייטע רייזע, ווי אזוי זי האט געטרא-פען צו מיר און פארוואס זי האט מיך דווקא געוואלט אוועקשיקען אויף יענע וועלט, און וויפיל איך האב נישט געאלט טראכטען, האב איך גארנישט אויסגע-קלעהרט, מיר איז איינגעפאלען אוועקצולויפען אין דער וואוינונג פון עוואן, איך האב זיך גארנישט גע-קענט פארשטעלען, אז עווא זאל האבען בעגאנגען זעלבסטמארד און זאל פאר מיר נישט האבען איבער-געלאזען קיין בריף. איך בין ארויף צו עווא אין דער וואוינונג, די אלטע פרוי, וועלכע איז יאהרען-לאנג געווען ביי עוואן האט מיך גוט געקענט און זי האט מיך באלד אריינגעלאזען אין דער וואוינונג, די ארימע, אלטע, געטרייע פרוי איז געזעסען און געוויינט, איך האב זיך אפילו נישט ארומגעקוקט אויף איהר, איך האב נישט גערעדט מיט איהר. באר אנגעהויבען צו זוכען אין אלע שופלאדען, אין אלע שענק אומעטום וואו איך האב נאר געקענט עפעס געפינען, א לאנגע צייט האב איך געזוכט און איך האב שוין געהאט פערלוירען די האפנונג, און פלוצלונג האב איך אין א קליין נישען־קעסטעל דער-זעהען א קליין בריוועל אדרעסירט צו מיר און פון דארט איז מיר שוין אלץ קלאר געווארען.

(פארטזעצונג קומט)

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: י. דאנצער זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגע 54). י. כאנדושינ־סקי (פיעטריקאווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אנד־זשעיא 28), א. שימאנסקי (פשעגרזשעלניא 75).

היינט — „די קאמעדיאנטקע“

און 50־יעהריגע יובל־פייערונג פון יודישען טעאטער

אין „ראזמאיטאשטשי“ וועט היינט דינסטאג, 9,30 אווענד, פארקומען די ווידערהאלונג פון דער 50־יעהריגער יובל־פייערונג פון יודישען טעאטער.

צוערשט וועט געשפילט ווערען די בעליבטע קאמישע מוזיקאלישע קאמעדיע „די קאמעריאנטקע“ מיט רעגינא צוקער אלס „קאמעדיאנטקע“.

נאכדעם וועט פאַרקומען די יובל־פייערונג.

דער פראסט קנאקט

אבער אין „בערל שמערל טעאטער“?...

אלזא דער ערשטער פראגראם „צווינס און אזעל כעס. היינט גיט דער „בערל שמערל טעאטער“ אין קאפע „אידעאל“ (פיעטריקאווער 48) נאר איין פארשטעלונג 10 אווענד.

אויף דער גאס קנאקט דער פראסט און אין „בערל שמערל טעאטער“ קנאקט... מען פון געלעכטער. דאס איינציגע דערוואַרמונגס מיטעל איז

אומגליקספאל איז א ווינדע

58 יעהריגע דינסט פאלט ארויס פון דריטען שטאק

(א) אויף פיעטריקאווער 90 ביי טעאדאר שטייגערט דינט די 58 יעהריגע קאטאושינא פיכ־טינגער.

נעכטען האט זי געוואלט מיט דער ווינדע ארונטערפאהרען פון 3 שטאק אויפן פארטער. די ווינדע איז אבער בעת מעשה געווען אונטען. אין די אומגליקליכע פרוי, איז אראפגעפאלען פון אלע 3 שטאקען, צובראכענדיג זיך די הענד, די ריפען און דעם שארבען.

אין א גוסס'ן צושטאנד האט מען זי אפגע־פיהרט אין שפיטאל.

50.000 זל.

געווינענע האבען שוין ערוואַרבען אונזערע שפילער אין דער איצטיגער ציהונג!

מיר עמפפעהלען ווייטער אונזערע גליקליכע לאסען!

נ. יאטקא

פיעטריקאווער 22
פיעטריקאווער 66
נאוואמיעסקא 1

היינט ערעפנען מיר

צו דער בעקוועמליכקייט פון דעם ג' פובליקום א נייע אפטיילונג פון אונזער קאלעקטור

אויף נאוואמיעסקא 1.

48

מעלדונג

געז. „קולטור־ליגע“ זאכאדניא 68

אפען־פארום

פרייטאג ד. 11 יאנואר 8.30 אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל אן אפען פארום געפיהרט דורך ח' וויראווסקי. אויסערפאליטישע אקטואליטעס־אן אפהאנדלונג פון לייוויקס לעצטען ווערק: „די גאולה־קאמעדיע“. געזאנג מיט דער אודיטאריע פיהרט אן ח' זשעזשינסקי.

אויספלוגען: שבת ד. 12. 10 פריה קומט פאר אן אויספלוג אין דער מעכאנישער מיהל „קארא"ש", זונטאג ד. 13 10 פריה — אן אויספלוג אין ווישניאווא גורא.

הנחה־בילעטען: די געז. ק. ל. גיט ארויס הנחה־בילעטען אין די קינאס: קאסינא, פאלאס, לונא, אייראפא און ראקעטא, ווי אויך אויף אלע פארשטעלונגען פון טעאטער „ראזמאיטאשטשי“. בילעטען צו בעקומען יעדען טאג אין סעקרע־טאריאט זאכארניא 68 פון 10—2 און פון 4—10 אווענד.

50

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע

4־טע קלאסע — 3־טער טאג

zł. 10.000 — 114755 120679 151952

zł. 5.000 — 23416 83777 157948 162879 171899 176317.

zł. 2.000 — 104911 12798 18447 24582 38836 39552 41626 45299 54701 56448 70058 70728 71282 76279 86895 87111 97680 107201 116549 121591 132661 135031 142173 145755 149713 150697 155928 166171 165395 166556 168624 170462

zł. 1.000 — 342 5372 6274 6422 7750 8091 9993 16235 22024 23562 31080 34445 36434 38330 51374 54589 60516 60907 69009 77331 82558 87586 88630 92732 97178 101427 102157 109181 109759 112251 113251 114172 114963 111543 119684 131655 131663 134944 135658 137408 138523 — 130299 139834 141844 147981 146707 147258 — 151291 161717 168985 169160 170862 178885 —

Stawki po 200 złotych:

6 56 51 254 42 46 72 446 545 63 69 770 884 964 1060 12j 315 478 540 692 870 2014 91 124 289 411 31 96 581 633 760 854 908 60 3142 47 91 460 550 78 660 70 78 84 93 851 59 98 982 4177 204 341 431 501 660 898 5020 56 348 72 530 89 938 73 6002 33 35 240 74 346 42 602 49 84 787 930 94 7278 337 469 523 669 750 886 8010 91 290 407 17 90 602 943 90880 112 395 685 819 78 931 92 932

1069 70 338 433 591 655 714 809 11038 113 226 46 416 46 857 73 12095 164 75 216 52 80 500 64 81 646 737 13307 35 565 671 75 905 14056 83 227 3163 91 304 684 761 15029 154 371 402 11 502 884 980 16126 219 35 76 77 492 734 806 33 92 17138 60 262 72 322 67 639 72 723 53 815 18121 421 581 602 38 761 899 906 9 90 19167 104 360 692 745 848 900 14 44.

20068 121 389 93 442 94 95 635 701 18 94 859 945 56 63 76 21092 171 206 99 330 62 333 84 567 64 4 897 48 22024 61 128 52 207 313 86 655 89 837 63 909 22 23136 99 207 33 437 76 514 68 32 62 89 660 724 811 38 74 945 63 24091 220 48 328 527 44 77 646 48 755 25013 159 219 20 365 621 88 797 26149 73 94 212 81 314 33 522 74 611 16 715 42 27090 113 78 214 343 484 512 644 718 38 68 891 929 28038 63 171 89 353 459 517 789 902 29041 226 84 880 966

30024 201 309 63 472 550 64 757 68 31014 22 30 3 8 6567 816 61 80 32008 89 363 79 706 803 64 78 33141 207 847 920 37 47 89 34008 38 120 302 34 59 436 45 526 692 713 829 35042 213 587 661 83 89 795 860 950 75 36020 241 432 583 709 907 16 53 37010 145 329 400 24 47 97 545 65 59 617 84 767 842 54 921 38050 125 212 330 591 630 818 31 907 65 73 39002 113 98 444 71 647 65 879 916.

40071 697 748 809 25 80 912 41018 121 46 501 805 928 42029 44 331 39 653 43072 30 241 98 353 76 80 736 77 913 44084 286 96 415 558 93 753 79 821 913 71 45045 109 32 200 72 300 423 950 460142 47 62 265 446 71 507 645 720 25 631 86 47039 70 98 150 275 302 91 411 584 744 906 18069 102 267 324 419 519 740 447 99 49101 50 256 318 40 69 82 98 688 701 59 919.

50014 144 52 493 531 639 770 51066 95 149 313 72 74 507 71 686 783 893 77 900 72101 312 83 656 93 83 734 968 53043 117 91 219 28 88 381 400 477 66 80 86 696 817 706 54026 65 76 215 312 64 69 73 441 749 89 676 82 820 40 906 55181 82 225 438 554 59 663 772 813 56077 90 156 68 76 229 41 326 578 842 29 64 57030 75 101 60 91 250 79 80 374 474 686 745 874 58081 86 131 88 223 45 356 92 541 74 610 59 705 92 83 59044 126 60 88 277 402 22 67 992.

60051 444 88 516 74 659 99 753 848 76 907 17 44 50 61137 49 57 360 97 538 613 56 60 62 72 812 956 62056 83 183 206 25 77 371 80 499 722 69 830 63233 483 571 845 931 62 64047 140 85 89 443 617 6 731 99 846 932 65056 87 335 437 946 66071 100 235 57 58 44 511 728 880 67183 94 216 51 599 842 917 39 68021 284 374 438 45 69009 22 171 468 578 694 722 811 18 909 81.

70436 45 505 66 606 714 204 206 849 923 25 71088 255 393 559 607 45 91 711 46 822 958 98 72207 22 77 322 34 466 81 90 551 48 74 927 58 73155 319 490 537 863 74262 411 588 78 704 77 813 84 906 43 85 75098 304 635 45 746 96 806 40 909 63 76048 201 648 [illegible] 901 93 77114 29 67

702 22 15. 57 86 308 31 66 511 708 54 78053 99 388 671 717 41 492 7909 131 35 61 218 354 83 400 537 64 716 56 898 948.

80186 362 478 520 50 78 80 694 813 88 965 81029 396 472 526 59 653 58 746 801 58 69 95 926 82125 47 57 74 81 233 325 476 558 661 831 90 996 83090 102 221 77 90 496 622 759 874 964 84050 146 80 483 502 71 622 788 913 85040 332 84 405 19 592 678 86163 73 409 56 73 543 608 815 54 70 84 95 87143 297 410 42 567 86 734 888 965 47 56 76 88114 17 86 630 889 927 99 89129 40 72 291 311 513 57 87 622 75 814 934 90004 243 340 78 89 401 50 518 611 738 51 84 91047 72 217 97387 410 91 530 673 748 827 987 92033 415 519 613 62 732 99 857 93005 103 17 53 48 36 54 676 79 759 825 918 36 94048 129 265 419 93 591 616 712 62 854 95004 230 514 39 645 864 902 52 96085 95 125 270 454 64 856 97121 37 78 340 47 42062 713 98081 230 40 332 493 505 662 65 82 700 440 99028 142 374 705 13 804 970 77.

100124 245 60 348 476 529 93 661 733 842 101174 216 84 339 75 88 427 59 676 840 995 102086 157 73 242 326 404 556 600 8 808 49 103078 417 45 530 695 749 822 28 104000 309 451 899 105059 95 97 322 695 744 812 47 48 933 106031 236 88 568 62 761 962 74 107026 161 259 91 301 309 468 73 564 632 93 756 935 108234 52 345 646 799 985 109014 33 104 87 93 615 759 825.

110081 117 202 313 83 574 723 990 99 111102 97 293 543 879 909 112016 80 92 251 328 43 46 515 852 11337 123 248 51 80 363 416 23 62 653 776 852 75 975 114009 159 72 275 318 26 56 716 27 47 887 941 50 65 89 115062 69 135202 91 515 83 651 61 116180 214 40 446 543 614 1641 749 845 55 95 95 970 117158 298 327 50 677 831 54 57 118324 16 77 79 449 525 728 29 848 909 27 46 119036 95 106 31 51 75 604 58 72 84 86 773 84 916.

120070 172 758 825 38 936 120047 89 127 84 203 38 372 437 47 557 77 641 857 8 122014 106 29 413 580 888 123138 270 98 311 447 73 124029 58 78 115 9 438 594 935 52 89 125177 89 205 72 370 459 534 654 725 806 7 997 126 453 519 71 610 744 54 827 947 85 127039 96 248 501 67 97 840 128012 41 45 202 399 402 73 522 82 427 705 916 61 129100 119 23 317 76 98 454 560 69 752 130067 129 294 311 35 609 33 713 56 97 918 65 131086 227 77 90 341 572 73 655 63 98 800 21 939 89 132074 84 108 80 370 117 32 46 68 500 34 39 56 643 904 133009 37 66 89 360 417 585 77 895 949 68 134082 111 230 334 495 526 38 41 627 36 715 31 55 818 67 944 57 135081 264 87 410 58 900 3 136001 176 205 58 59 525 708 45 139034 248 337 408 75 524 138150 332 442 523 70 734 912 17 97 139147 56 66 74 299 05 74 848 88 600 714 34.

140058 111 292 355 713 141100 279 80 357 421 67 844 142347 516 606 45 61 69 736 76 938 143018 23 102 12 211 21 30 46 403 99 592 711 37 79 859 65 144096 105 10 48 84 214 48 334 40 71 90 596 715 79 886 15036 146 376 544 656 96 706 55 810 990 146067 310 500 77 707 42 66 987 95 147097 106 20 21 217 58 398 422 26 613 26 912 79 81 148237 69 67 488 550 58 622 747 149305 46 55 465 534 50 615 97 853 72 958

150096 252 98 913 151060 271 399 467 521 622 50 85 762 832 98 949 63 152074 148 63 92 366 78 97 482 802 620 803 958 81 84 96 153012 126 56 78 211 62 83 353 597 648 979 154046 123 56 267 395 98 155033 34 40 70 4 198 241 384 90 422 29 554 81 603 8556 869 156025 83 85 457 512 639 751 52 90 4 157022 200 304 411 27 570 670 74 898 950 158170 44 286 95 418 528 47 60 642 46 159016 36 135 52 215 66 87 888 465 46 90 616 99 794 912

160097 709 647 49 909 72 161022 182 223 46 429 41 45 604 711 881 172065 96 109 226 70 312 573 772 80 912 153323 313 47 57 485 520 42 609 164005 69 93 119 62 4 108 19 114 18 20 719 26 66 810 70 165009 55 169 203 17 32 374 78 493 581 678 75 94 755 807 808 75 166059 278 478 564 62 [illegible]7 855 86 165230 74 75 322 88 476 664 816 58 912 17 [illegible] 168161 467 531 82 97 770 71 985 902 169160 434 504 41 618 84 86 9[illegible] 809 920 1

170492 835 62 171273 340 416 35 98 559 92 685 409 811 39 94 96 172008 19 160 277 399 416 96 526 712 23 85. —

173138 74 96 426 415 43 748 905 27 57 67 81 174096 126 40 236 426 925 178155 269 95 341 55 525 801 97 176016 265 78 470 608 83 812 83 99 177137 85 341 515 751 52 867 906 178024 907 547 54 127 85 95 179246 47 337 643 729 829 95 901 61 86 92

II CIĄGNIENIE.

zł. 50.0000 — 149716.

zł. 10.000 — 9980 44524 79529

zł. 5.000 — 27270 67280 108935 120492 126796 140459 166901 173521

zł. 2.000 — 583 17694 18732 29054 37685 78577 81662 97485 103750 117522 121869 122898 133548 137671 146587 153679

zł. 1.0000 — 252 4067 6842 15548 23258 14978 27806 29341 29769 33273 34290 45119 45808 53455 54485 54503 57773 59995 62316 63735 64109 68239 72217 86676 87589 90783 93010 97062 98410 107714 109028 112577 115514 117991 125420 128094 136019 140435 148267 151993 156973 156858 158331 165942 172815

STAWKI PO 200 zł.

5 130 96 381 401 525 677 746 50 804 64 88 1150 296 334 416 60 52 72 87 88 89 724 92 892010 18 112 22 46 234 477 573 629 39 32 52 58 722 833 9093012 — 36 48 66 361 490 716 70 90 822 38 4171 93 768 946 5156 70 200 329 431 266196 246 387 510 69 691 731 91 847 920 28 74 7026 111 262 626 963 7185 214 26 312 55 643 707 828 62 942 926 975 92 552 36 63 65 898

10005 117 174 117 232 71 625 95 278 791 807 981 11074 386 510 707 28 823 38 90 937 62 12184 245 86 598 646 61 773 13223 822 57 9101419 84 439 60 663 746 60 810 66 71 982 15012 40 370 673 777 828 984 16032 121 77 442 416 12 37 86 619 68 801 45 938 8 99 17279 493 514 780 18014 221 370 811 25 19487 554 97 798 937 6

20065 354 37 509 615 73 739 880 927 48 21001 26 244 46 292 327 59 588 733 72 887 949 22000 49 157 70 279 451 682 34 62 91 978 23069 126 234 74 303 453 596 628 896 978 161 94 306 471 83 523 39 87 611 80490 980 25088 97 207 63 307 68 425 501 83 613 23 24 68 743 887 972 26038 135 193 307 71 627 522 741 902 58 7227069 98 176 348 410 557 626 90 884 936 28078 161 207 404 315 96 424 519 505 66 73 954 29049 67 210 357 76 400 55 97 682 912 80 90

30066 71 72 171 260 383 529 609 52 703 15 828 70 310 48 74 115 174 388 418 669 786 868 32045 331 99 440 507 43 48 605 805 30 44 906 33118 231 35 313 33 83 434 95 524 668 852 34089 321 413 18 32 602 51 57 63 842 953 71 35039 107 54 246 65 66 40819 54 5 754 84 875 954 56 48 36066 76 152 66 292 265 593 741 42 822 96 909 84 34 84 37003 05 35 12074 438 45 564 605 809914 90 37282 53 45 386 430 982 39035 116 68 306 523 620

40014 174 264 70 687 823 55 90 97 — 972 41283 383 505 81 616 713 42199 421 38 86 542 75 645 48 701 819 43058 153 435 61 524 613 750 91 840 53 99 44209 99 334 797 94860 91 45002 83 293 41 650 79 774 46143 82 278 358 470 560 719 403 47315 21 49 64 552 62 81 630 51 772 909 839 689 48035 92 157 208 430 83 506 59 618 761 73 88 95 965 49127 72 311 63 88 588 626 709 714 894 925

50430 77 81 51062 209 29 535 642 765 520010 24 26 49 87 94 38 02 43 534 89 642 53 70 741 56 60804 81 93 53074 130 228 303 588 689 731 38 44 832 79 54012 79 100 895 964 56228 445 70 73 609 34 726 8[illegible] 932 56007 54 97 5232 25 27 35 76 90 312 30 470 597 629 57 786 97 910 57009 104 61 77 115 36 38 43 243 83 438 914 58022 200 71 565 78 96 765 888 903 71 84 59029 47 162 69 470 506 758 922

60005 79 122 212 71 746 60 862977 61107 79 383 84 401 18 531 726 884 948 49 62026 85 229 79 359 454 81 507 26 822 956 63049 74 258 452 98 653 67 85 775 64121 222 476 560 63 664 74 82 878 948 63 65014 40 138 389 536 66062 110 97 265 91 346 69 611 724 67042 60 186 91 417 52 500 658 68031 171 326 83 417 530 625 66 720 66 849 95 979 95 69026 110 41 218 60 515 25 56 903 60

7005 12 38 184 207 [illegible] 618 747

60 804 976 91327 35 513 35 53 664 97 727 943 92134 82 291 27 99 304 578 93 743 71 825 42 61 77 911 73013 203 80 359 88 489 96 586 91 679 983 70 74135 21 253 463 607 712 47 49 916 75025 196 234 309 55 537 681 708 89 76078 112 69 219 17 46 338 400 03 61 587 624 757 75 99 988 77022 25 141 84 86 359 467 526 624 778 837 59 941 78040 49 69 269 436 92 568 75 733 801 31 79033 299 358 433 37 52 60 601 28 777 980

80150 337 614 16 836 60 92 81158 340 440 644 723 48 802 38 983 82135 861 441 66 677 69 65 93 712 32 812 84 903 27 83056 85 126 80 264 74 501 45 655 85 745 85 95 965 85 840000 178 345 467 609 10 61 734 64 85017 16 67 100 245 307 98 489 519 47 777 86102 416 517 54 809 87 — 905 87004 166 345 71 414 713 872 88240 95 97 404 58 94 565 690 734 51 81 73 951 72 89097 — 138 73 276 303 05 541 696 748 62 913 903

90008 72 132 63 92 332 84 90 986 560 602 — 917 91347 49 91 322 401 502 88 806 996 92243 77 89 321 73 466 533 52 653 6 68 94 716 95 919 93045 551 779 820 48 64 934 94115 4 5320 89 766 95095 190 241 358 408 71- 575 642 45 731 898 — 96182 573 633 60 813 999 97238 331 455 747 97 846 71 85 97 908 25 33 98069 110 45 73 74 77 372 414 50 73 617 910 47 99009 359 438 517 21 622 706 24 26 57.

100021 142 278 87 508 92 677 762 888 903 — 101011 67 118 376 562 73 972 102045 83 102 295 301 03 782 834 89 957 103054 149 247 85 321 29 71 80 444 48 532 677 97 712 802 905 06 52 93 104113 40 96 251 402 45 95 599 645 769 75 105048 175 237 342 442 76 95 665 735 57 840 83 901 69 106113 56 63 73 417 20 518 21 75 650 90 799 888 948 94 107289 306 458 82 95 696 799 108073 167 206 558 717 97 109025 85 363 440 535 928 70

110053 185 317 87 521 639 84 95 111088 154 300 33 407 82 667 780 974 112027 138 70 207 18 28 421 29 561 641 90 775 91 951 80 113050 142 365 482 731 840 114109 297 302 21 95 615 36 718 885 95 115176 354 86 404 23 30 512 667 714 30 839 916 73 92 116038 5 687 203 403 76 99 573 — 626 729 885 117009 2 546 486 88 559 87 626 75 753 92 802 992 118036 95 290 360 486 678 95 764 69 847 119030 38 118 223 82 402 598 670 81 767 842 46 949

120140 65 81 360 85 910 30 73 546 66 619 46 963 121004 27 35 45 155 94 239 358 401 26 547 645 122259 307 44 205 78 697 763 88 864 940 53 123099 111 241 300 50 53 58 417 700 06 61 77 815 124023 99 129 583 659 700 821 931 69 125091 121 60 75 293 417 35 585 698 989 1261000 95 279 97 63 310 406 58 89 616 19 43 803 56 975 127238 42 94 459 588 630 716 877 128013 68 180 89 449 91 505 92 625 31 42 762 91 811 946 91 129165 281 301 33 482 49 617 67 706 96 843 72 953 98

1130013 346 461 760 99 815 16 09 71 891 — 31009 30 40 106 57 87 252 70 82 432 77 743 61 65 79 870 932 76 132019 26 28 42 50 76 110 256 — 328 31 453 28 520 58 639 61 952 72 133023 189 64 238 21 73 520 73 682 745 834 948 134023 29 43 57 91 222 337 84 449 135152 212 95 363 536 51 671 708 53 87 925 45 136191 387 642 729 368 — 137022 54 333 36 70 492 522 46 55 80 83 89 762 80 845 78 927 138276 353 671 703 76 851 918 47 95 139006 18 31 37 160 210 64 330 434 557 790 961

140092 106 439 624 867 141170 278 355 446 514 614 41 61 142039 109 203 309 407 76 686 76 931 92 143150 663 709 23 812 52 77 980 94 144045 138 94 328 47 562 694 545 145033 386 447 57 944 146033 90 206 60 328 428 29 520 658 95 — 743 76 823 34 909 40 147168 320 33 88 467 78 501 673 75 787 889 61 82 940 88 148068 214 807 35 149142 240 382 405 539 51 65 654 92 729 846 80 150004 20 117 35 52 85 349 405 44 557 633 92 744 959 151229 324 56 545 16 91 619 786 864 — 152181 220 26 306 41 666 505 10 600 64 898 974 153175 200 413 39 606 55 792 937 154021 76 102 234 84 351 533 614 85 841 55 982 93 155060 — 111 220 360 83 452 586 651 54 815 71 156400 17 39 53 802 99 961 157004 264 306 453 547 735 78 811 14 77 901 158028 391 429 46 69 737 49 88 887 970 159033 323 34 42 403 41 547 675 913 67 23 32

160027 334 50 95 459 519 67 625 27 33 73 710 848 925 161169 86 811 68 88 530 92 625 793 984 96 162003 198 243 91 317 30 68 572 618 720 818 909 31 163084 102 213 29 334 96 405 529 625 63 81 709 821 87 913 15 85 164082 90 108 240 482 863 588 626 736 165328 453 598 624 52 789 835 925 46 166118 257 371 623 87 814 47 167009 10 77 120 30 215 89 334 83 519 625 72 825 80 168013 50 125 66 67 246 339 96 441 73 527 602 777 — 960 76 169055 295 360 493 558 669 722 875

170138 50 310 50 497 715 876 923 87 171030 170 207 38 61 94 360 439 73 540 789 862 920 — 172031 457 673 713 902 93 173191 225 330 64 423 582 601 10 31 913 92 174245 406 46 524 756 175142 92 227 209 60 78 428 521 88 792 93 931 176021 51 106 79 50250 98 99 620 780 36 96 889 177334 47 412 59 560 645 90 736 94 97 932 62 96 178088 245 93 357 494 521 880 91 918 28 179028 204 80 565 630 41 66 77 737 88 962 80 99

„ציגיינער-מעלאדיעס"

Loretta Joung, Philips Holmes, Cahrles Boyer

דער זאל איז שטארק געהייצט 12.30 אנהויב 12.30, מארגן 4.30, שבת און זונטאג

היינט פרעזענטירען מיר! דעם גאנטישען און פרעכטיגען פילם-מייסטער-ווערק, רעזשי פון **Eryk Charell** שעפער פון פילם „קאנגרעס טאנצט" — סימפאניע פון ליד, וואונדערבארע ליבעס-פאעמע. — ליבע און טאנץ. — אין די הויפט-ראלען:

אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע פון P.A.T. און FOX-אקטואליטעטן.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

Ogłoszenie.

Wobec unieważnienia przetargu, odbytego w dniu 21 grudnia 1934 roku, Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza ponowny przetarg nieograniczony na dostawę 10.000 mtr. 3 kamienia polnego (brukowca).

Warunki ogólne, wzór oferty i umowy otrzymać można w Wydziale Budownictwa, Plac Wolności No. 14, pokój No. 34, w godzinach od 11-tej do 13-tej.

Oferty z oznaczeniem ceny jednostkowej oferowanego materjału składać należy w Wydziale Budownictwa, pokój No. 41 do dnia 29. I. 1935 roku do godz. 12, w kopertach podwójnych zamkniętych i zalakowanych z napisem:

„Oferta do przetargu na dostawę kamienia polnego".

Koperta zewnętrzna powinna zawierać dowód złożenia wadjum do depozytu Zarządu Miejskiego oraz drugą kopertę, zawierającą ofertę, podpisane warunki ogólne i wzór umowy.

Wadjum w wysokości 3% od oferowanej sumy może być złożone w gotówce lub w papierach wartościowych, wymienionych w warunkach ogólnych przetargu.

Oferty mogą być składane na całość dostawy lub na jej część, lecz nie mniejszą, jak 2.500 metrów sześciennych.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 29. I. 1935 roku o godz. 12.15 w pokoju No. 42.

Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, prawo powerzenia tylko częściowej dostawy, jak również prawo odrzucenia wszystkich ofert.

Oferty, nieodpowiadające warunkom przetargu lub złożone po terminie, rozpatrywane nie będą.

Łodź, dnia 7 stycznia 1935 roku.

Zarząd Miejski w Łodzi.

ערשטקלאסיגע שילער-, קינדער- און מעדכעי-גארדעראבען

O. HOCHMAN

Wólczańska 4 אין הויף, פארטער

בעשטעלונגען ווערען אנגענומען פון אייגענע און אנפערטרויטע סחורה. רעדוצירטע פרייזען. סאלידע בעהאנדלונג.

כעמיש-בעקטעריאלאגישער-לאבאראטאריום
מ. שאיץ
לאדז, פיעטריקאווער 37
פיהרט דורך זעטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע א. א.

LABORATORJUM ANALIZ LEKARSKICH
„HIGJENA"
Gdańska 31a, tel. 192-64
עפען א גאנצען טאג. נעמט אן אלערליי אנאליזען פאר אונפערמעגליכע — ביליגערע פרייזן.

GABINET ŚWIATŁOLECZNICZY
עלעקטרישע בעשטראלונגען, קווארץ-לאמפען, סאלוקס, דיאטערמיע.
Gdańska 31a, parter, tel 192-64

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

5—4 געשעפטען זוכט מען אין פערשידענע בעלעבטע קווארטאלען אדער האלבע געשעפטען ווינשענסווערט ביי אזעלכע אונטערנעהמונגען, וואס זענען אפען 7 טעג אין דער וואך — אין ווארשא און אין לאדז. אפערטען מעגליך מיט פאטאגראפיעס צושיקען זאפארט צו:
Zall, Wilno, Szopena 5.

לעטשניצע
פאר וועענעריש קראנקע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
Poradnia Wenerologiczna
לאדז, לעגיאנוב 2, טעל. 189-33
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונט
וועענעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען.
אנאליזען פון בלוט און אורין.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי דאקטאר
א בעראטונג 3 זל.

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען-קאבינעט
וועענעראלאגישעס אמבולאטאריום
פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

דער בעקאנטער און לאנגיעהריג פראקטיצירטער
פעלדשער
י. בארנשטיין
נעמט אן אין קאבינעט
ביי-זאזשעווסקא 19, טעל. 229-46

לעכער דער אויף מאשין
ווערדען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. גארדמאן, שרודמיעסקא 8

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

לעטשניצע
פאר וועענעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט.
וועענעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
אין טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אן פון 4—8 אוונט.

Dr. med. Z. Wajs
האט זיך איבערגעציגען אויף
באוואמיעסקא 5 (פראנט)
ספעציאל-ארצט פאר הויט, וועענערישע, האר און געשלעכטס-קראנקהייטן
נעמט אן פון 9—1 און פון 3½—8 אוונט.
זונטאג און יום-טובים פון 9—1 מיטאג
צו לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med. Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr. med. M. Wajnberg
נערוועז-קראנקהייטען
(עלעקטריזאציע)
נעהמט אן פון 5 — 8 אוונד
זשעראמסקיעגא 25
טעל. 172-20

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1-טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און וועענערישע קראנקהייטען (סיפילי און טריפער), היילט מענער-שוואכע
פיעטריקאווער 90 טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

ברוך-קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם אין גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעדער דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בערימטע פראפעסארען.

J. Rapaport

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גומי הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, בעפעהרליכסטע און פערעלטערטסטע פארענגערטע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הייל-באנדאזשען פאר צו ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשען געגען ארויסלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערליי פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די היילבארסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מאדערנסטע ארטאפעד. הייל-גארסעטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערהאלטענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע שטיוועל פאר שמערצליכע פלאטפיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיק. פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו. עס ווערען אויך אנגענומען טעלעפאנישע בעשטעלונגען פון אויסוואנד. טעל. (קאסט-פריי).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

PODZIĘKOWANIE.

Dziękuję serdecznie WP. Dyr. J. Rapaportowi w Łodzi, Wólczańska 10 i asystentce WPani Fryderyce Flekman za założenie mi specjalnego bandaża przepuklinowego ortoped. po przebytej operacji brzucha i zauważam, że Prof. Dr. Tomaszewicz, chirurg i ordynator Szpitala Ubezp. Społecznej w Łodzi orzekł, że założony mi bandaż jest wielkiem dziełem ortoped. i nader umiejętnie wykonane, dzięki temu bandażowi jestem dziś zdrową i uniknęłam kalectwa z powodu powstałej ruptury po operacji. Polecam WP. Dyr. J. Rapaporta (Wólczańska 10) i jego asystentkę Panią Fryderykę Flekman wszystkim cierpiącym na rupturę.

Łódź, dn. 15/XII 1934 r. (—) **Pesa Szyff**, Śródmiejska 59

5000 זל. קויציע. איך זוך א פערטרויאונגס-פאסטען אלס אינקאסענט אדער עפעס אנדערש. אפערטען אונטער „H" אין אדמינ.
5648

ענטשולדיגונג. דערמיט ענטשולדיג איך זיך פאר די ארבייטער פון מיין ווערקשטעל. מ. דאברווינסקי.
5700

ס'איז גע'גנב'עט געווארען פון אל. 1 מאי 4 א מענער פאלטען. די גנבים ווערען געבעטען צו פערשטענדיגען זיך טעלעפאניש, 202-17 דיסקרעציע געזיכערט.
5704

10 זל. בעלוינונג בעקומט דער געפינדער פון א טארבעקע מיט שליסלען, וועלכע זענען פערלוירען געגאנגען דאנערשטאג דעם 3-טען יאנואר אויף א דראזשקע. אבצוגעבען אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג.
5694

א מאנגעל צו פערקויפען מיט א לאקאל, פאמארסקא 3.
5682

פערשידענע מעבעלשטיקע געלעגענהייטליך ביליג צו פערקויפען ווי אויך פאטעפאן קילינסקיעגא 93 וו. 7.

סוחרים, פאבריקאנטען און אנגעשטעלטע! בוכהאלטער-בילאנסיסט פיהרט האנדעלס-ביכער שטונדענווייזע לויט די שטייער-געזעצען, נעמט אן נאך איינזעע פירמעס, לערנט אויס בוכהאלטעריע פאר א קליינעם אבצאהל, מאשין-שרייבען — קורס 10 זל. אינפארמאציעס אין ביורא צעגעלניאנא 25.
5689

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11 m. 4, front. Zgłoszenia 5–6 popoł.

פרייע פאסטענס

Potrzebna pierwszorzędna manikurzystka. Narutowicza 27, tel. 104-66.
5694

ראקאלען

צו פערמיטען א מעבלירט צימער מיט בעקוועמליכקייטען. קילינסקיעגא 73, רעכטס, 1. שטאק, וו. 13.
5697

א וואוינונג פון 2 צימער און קיך מיט בעקוועהמליכקייטען פראנט, 3. שט. אל. 1. מאי 4, צו פערמיטען.
5696

איבערצוגעבען א קאלאניאל-געוועלב אדער אויף עפעס אנדערש, אויף נאוואמיעסקא 18. צו ערפאהרען ביי ל. לאנדא, נאוואמיעסקא 22.
5703

א צימער מיט א בעזונדערען איינגאנג און בעקוועהמליכקייט זאפארט צו פערמיטען. זאוואדזקא 23, (פארטער), ביי אפעל.

א געוועלב מיט א שטוב און א קיך פון זאפארט צו פערמיטען אויף זגערזשער 76. דער שליסעל געפינט זיך אויפ'ן ארט ביי דער ווירטין, ארער צו ערפאהרען ביים הויזבעזיצער וואולטשאנסקא 67.
5698

צו פערמיטען א שטוב און א קיך אויף וואולטשאנסקא 67. צו ערפאהרען אויפ'ן ארט ביים ווירט.
5687

פערשידענעס

צו פערקויפען א הויז פאר 40 טויזענד זל. צו ערפאהרען סקלאדאווא 20 ביים ווירט.
5695

א רעליגיעזער יוד קען בעקומען א איינרייזע-ערלויבניש קיין ארץ ישראל פאר זיך און זיין פרוי און קינדער. — אפערטען סוב „איבער 30 אלט" אין אדמ. פון „נייעם פאלקסבלאט".
5699

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na Zł. 15.– na imię Beli Goldsztajn Żydowska 10.
5693

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה: מאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער צייט שפאלטען: אין טעקסט—40 · · · 60— · 4; אונטער טעקסט—12 · · · 18—	נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער צייט' שפאלטען) קלענע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע — 10 גר.	אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.	רעדאקציע נעהמט ניט קיין פאראנטווארטליכקייט פאר אינהאלט. פערלאגען, העלבט ענדערן נישט דעם אינהאלט פון פרינציפיעל דער אנאנס ערקלעהרונגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער פאר דעם אנאנס	מאר'ן אינהאלט און סטיל פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פאראנט-ווארטליך. די אדמינ. איז קענען ביישטען און ביינאכט

זייער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. właść. „Najer Folksblat", Piotrkowska 81.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman